

SPRAWOZDANIE ZE WSPÓŁPRACY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO Z ZAGRANICĄ W ROKU 2016

Spis treści:	STR
I. Współpraca Samorządu Województwa Opolskiego z zagranicą w roku 2016	
I.1. Wprowadzenie	2
I.2. Dziedziny współpracy zagranicznej Samorządu Województwa	2
I.3. Współpraca zagraniczna komórek zamiejscowych UMWO	6
I.4. Kierunki geograficzne współpracy Samorządu Województwa	6
I.5. Dynamika podejmowanych inicjatyw	8
II. Współpraca zagraniczna gmin województwa opolskiego w roku 2016	8
II.1. Międzynarodowe umowy partnerskie gmin woj. opolskiego.	7
II.2. Aktywność zagraniczna gmin województwa opolskiego w roku 2016	12
II.3. Dziedziny współpracy zagranicznej gmin Woj. Opolskiego	12
II.4. Rodzaje inicjatyw zagranicznych gmin Woj.Opolskiego	14
II.5.Kierunki geograficzne współpracy zagranicznej gmin województwa opolskiego w roku 2016	24
II.5. Współpraca gmin województwa opolskiego z partnerami z regionów partnerskich województwa opolskiego w 2016 r.	26
III. Współpraca zagraniczna powiatów województwa opolskiego w 2016 roku	27
III.1. Międzynarodowe umowy partnerskie powiatów Woj. Opolskiego	27
III.2. Aktywność zagraniczna powiatów województwa opolskiego w roku 2016	30
III.3. Dziedziny współpracy zagranicznej powiatów Woj. Opolskiego	30
III.4. Rodzaje inicjatyw zagranicznych powiatów Woj.Opolskiego w 2016 r.	31
III.5. Kierunki geograficzne współpracy zagranicznej powiatów województwa opolskiego w roku 2016	35
III.6. Współpraca powiatów Woj.Opolskiego z partnerami z regionów partnerskich województwa opolskiego 2016	37
IV. Współpraca zagraniczna instytucji Województwa Opolskiego w roku 2016 Dziedziny i kierunki podejmowanej współpracy	39
V. Podsumowanie współpracy zagranicznej Województwa Opolskiego w roku 2015	46

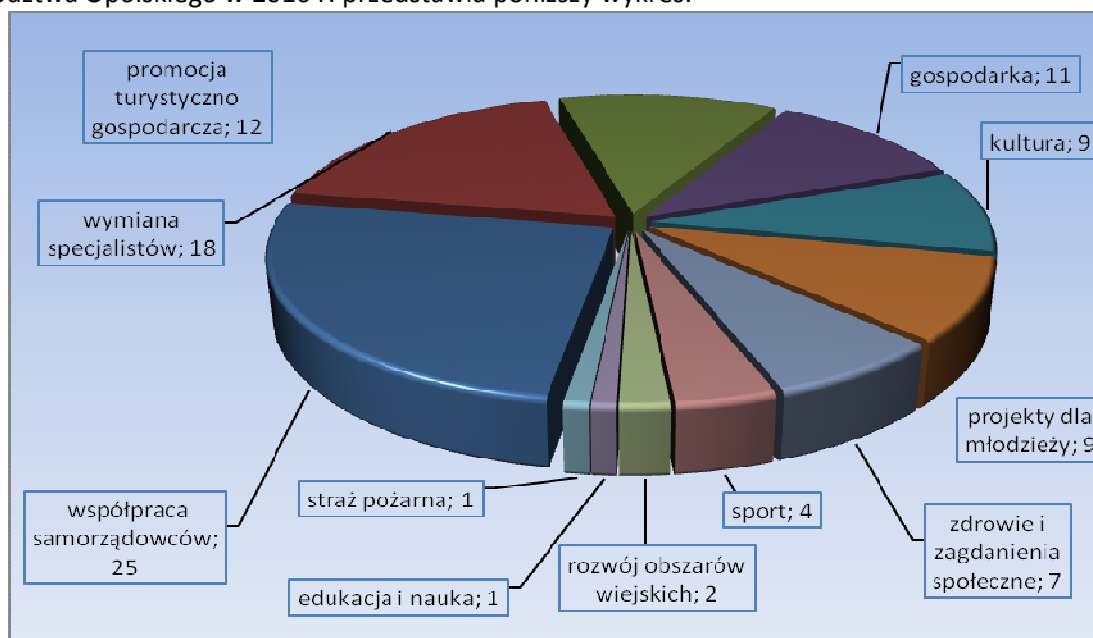
I. WSPÓŁPRACA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO Z ZAGRANICĄ W ROKU 2016.

I.1. Wprowadzenie.

Współpraca zagraniczna Województwa Opolskiego w roku 2016 prowadzona była zgodnie z założeniami Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego oraz stanowiła kontynuację działań i zobowiązań wynikających z umów i kontaktów nawiązanych w latach poprzednich.

Liczba podjętych inicjatyw ukształtowała się na poziomie 99 projektów odbywających się przy udziale partnerów z 9 krajów.

Największa liczba podejmowanych inicjatyw dotyczyła takich dziedzin jak: wymiana w ramach współpracy samorządów (25), wymiana specjalistów (18), promocja turystyczna i gospodarcza (12), kultura (9), gospodarka (11) inicjatywy realizowane z udziałem młodzieży (9), wymiana w zakresie zdrowia i polityki społecznej (7), ochrona środowiska (5). Pozostałe to edukacja i nauka (1), sport (4), rozwój obszarów wiejskich (2), straż pożarna (1). Dziedziny współpracy zagranicznej Samorządu Województwa Opolskiego w 2016 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykr. 1. Dziedziny współpracy zagranicznej Samorządu Województwa 2016

Dynamika inicjatyw zagranicznych podejmowanych przez Samorząd Województwa była w ciągu roku bardzo zróżnicowana – największą liczbę odnotowano w czerwcu i wrześniu, najmniejszą – w styczniu i lutym.

I.2. Dziedziny współpracy zagranicznej Samorządu Województwa.

Współpraca z zagranicą ma służyć rozwojowi całego regionu. Efektem wymiany i spotkań na poziomie międzynarodowym ma być uzyskanie konkretnej wiedzy na temat praktyk i rozwiązań, które można wykorzystać na gruncie opolskim. Podejmowane działania mają na celu szczególnie rozwój współpracy międzynarodowej i aktywizację gospodarczą regionu.

Dlatego najwięcej inicjatyw obejmuje wymiany między specjalistami oraz samorządowcami, którzy podczas wizyt, seminariów, konferencji dzielą się doświadczeniami i wiedzą w różnych obszarach tematycznych.

Wymiana specjalistów i praktyków.

Z uwagi na realizację projektu „Bioróżnorodność Opolszczyzny”- skarbem dziedzictwa przyrodniczego”, aż 4 wydarzenia związane z wymianą praktyk dotyczyły **ochrony środowiska**. Specjaliści i samorządowcy zapoznali się podczas wizyt z doświadczeniami i projektami realizowanymi na terenie regionów partnerskich tj. Kraju Ołomunieckiego, Burgundii – Franche Comte we Francji oraz Komitatu Fejer na Węgrzech. Wizyta w Nadrenii Palatynacie dotyczyła dodatkowo, oprócz budowania strategii, ochrony bioróżnorodności środowiska naturalnego, działań w ramach Natura 2000 oraz prowadzonej polityki na rzecz ochrony środowiska.

Wymiana specjalistów realizowana również była w ramach Domu Polski Południowej. W roku 2016 odbyły się 3 wizyty dla ekspertów z województw DPP (Małopolskie, Śląskie i Opolskie) dotyczące polityki demograficznej, energetycznej oraz wspierania sektora MŚP (tzw. Plan Junkera). Plan dwudniowych wizyt obejmował spotkania z przedstawicielami Komisji Europejskiej, posłami do Parlamentu Europejskiego na temat regulacji prawnych, możliwości finansowania projektów oraz wizyty w biurach regionalnych, gdzie prezentowane były doświadczenia z realizacji projektów krajowych i międzynarodowych w obszarze tematycznym wizyty.

Powyższe wydarzenia oraz wizyty zagraniczne z udziałem opolskich radnych (**wymiana samorządów**) stanowiły również ważną platformę wymiany doświadczeń i wiedzy z zakresu realizowania założeń strategicznych w regionach oraz wspierania integracji na poziomie mieszkańców. W roku 2017 odbyło się 10 wydarzeń z udziałem przedstawicieli Sejmiku służących utrzymywaniu stosunków międzyregionalnych oraz ustalaniu kierunków i obszarów dalszej współpracy.

Młodzież, sport i edukacja

Zagraniczna współpraca samorządów w obszarze wymiany młodzieży to istotny element działań na rzecz integracji europejskiej i kształtowania postawy obywatelskiej. W roku 2017 większość działań z udziałem młodzieży związanych było z wydarzeniami **sportowymi i edukacyjnymi**. Większość z nich miała miejsce w Nadrenii Palatynacie, gdzie młodzi przedstawiciele naszego regionu wzięli udział, między innymi, w XII edycji obchodów Dnia Niemiecko-Francuskiego podczas którego odbył pokaz tańca z udziałem opolskiej młodzieży, która w sposób bardzo profesjonalny zaprezentowała swoje umiejętności, pokazując także, poza kompetencjami, niezwykłą pasję oraz radość z tańca.

Obszar młodzieży i edukacji jest również bardzo istotny we współpracy z Obwodem Iwano Frankiwskim. Wiele projektów z udziałem dzieci i młodzieży z Ukrainy na stałe wpisało się w harmonogram wydarzeń realizowanych przy współpracy z organizacjami z Polski i Ukrainy. Przykładem jest współorganizacja kolonii letnich dla 25 dzieci z Doliny- uczniów Szkoły weekendowej języka polskiego z Doliny razem z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Dolińskiej w Niemodlinie oraz XXI Międzynarodowy Polsko-Niemiecko- Ukraiński Obóz Młodzieżowy w Łambinowicach. Działania edukacyjne dla młodzieży są tematem projektów realizowanych przez EUWT Tritia w ramach Funduszu Wyszehradzkiego.

Projekty edukacyjne i młodzieżowe stanowią ważny element wymiany z Chinami- Prowincją Fujian. W lipcu 2016 grupa studentów Normal Fujian University przyjechała do Opola, by uczyć się języka polskiego, poznać kulturę europejską. Przyjechali w ramach Letniej Szkoły Językowej odbywającej się na Uniwersytecie Opolskim. W ramach wizyty odbyło się spotkanie z Marszałkiem Województwa, a także zwiedzanie Pałacu w Mosznej.

Kultura i działalność artystyczna

Akcenty kulturalne i artystyczne są bardzo częstym elementem imprez o charakterze promocyjnym organizowanych w regionach partnerskich. Największą aktywnością w tym zakresie wyróżnia się współpraca z Nadrenią Palatynatem. Cyklicznym imprezom poświęconym integracji, współpracy czy wielokulturowości

towarzyszy zazwyczaj występ opolskich artystów. Przykładem jest tu Międzynarodowy Festiwal Wielokulturowości w stolicy Nadrenii-Palatynatu – Moguncji, podczas którego opolską atrakcją artystyczną był koncert chóru „Ligockie Wrzasy” z Ligoty Prószkowskiej. Zespół pod kierownictwem muzycznym Przemysława Ślusarczyka został niezwykle serdecznie przyjęty przez moguncką publiczność.

Przy innej okazji – okazji Adwentu, dwa koncerty adwentowe dla mieszkańców Nadrenii-Palatynatu, a przede wszystkim Polaków mieszkających w regionie partnerskim Opolszczyzny przygotowały: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Opolu, Gimnazjum im. Marii Ward oraz Willigis Gimnazjum w Moguncji.

Wymiana artystów to również projekt artystów pn.: „Pokój” realizowany przez grupę artystów z Burgundii we współpracy z artystami działającymi przy Instytucie Sztuki na Uniwersytecie Opolskim. Artyści odbyli 2 tygodniowe spotkania (w Opolu i Dijon), by wspólnie wypracować wizję pokoju, przestrzeni będącej odzwierciedleniem ich artystycznych przeczuc.

Turystyka i promocja atrakcyjności regionu w kontekście gospodarczym

Turystyka to podobnie jak w poprzednich latach ważny temat współpracy transgranicznej. W ramach działalności EUWT TRITIA jednym z ważniejszych wydarzeń w tym obszarze była Konferencja pn.: „Dizajn w przestrzeni publicznej. Dostępność w miastach historycznych” w Cieszynie 9.11.2016. Konferencja poruszała kwestie dostępności w miastach historycznych oraz dostosowania historycznych przestrzeni publicznych dla wszystkich uczestników życia społecznego w tym osób niepełnosprawnych, seniorów, rodziców z dziećmi, turystów. W konferencji uczestniczyło prawie 100 osób głównie architektów, urbanistów, przedstawicieli samorządów i organizacji pozarządowych z obszaru polsko- czesko- słowackiego pogranicza. Konferencja była zwieńczeniem projektu pn.: „Tourism for all”, współfinansowanego przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki. Celem projektu było propagowanie dostępności idei projektowania uniwersalnego, zwanego też projektowaniem dla wszystkich.

Innym ważnym wydarzeniem w obszarze promocji gospodarczej było forum w dniu 26 października skierowane do przedsiębiorców zainteresowanych handlem zagranicznym poruszające tematykę międzynarodowej współpracy oraz wymiany towarowej.

Celem spotkania była możliwość rozmowy z przedstawicielami zagranicznych izb gospodarczych oraz instytucji pomagających nawiązać kontakty międzynarodowe. Uczestnicy imprezy mieli możliwość rozmowy z pracownikiem Biura Województwa Opolskiego oraz odwiedzenia stoiska województwa opolskiego, na którym zaprezentowano liczne broszury oraz materiały promujące gospodarkę oraz firmy Opolszczyzny.

Podczas forum odbyły się liczne szkolenia m.in. na temat możliwości eksportowych, kontroli eksportu, ubezpieczeń oraz podatków.

Wyjazd, który odbywał się w dniach od 28 do 30 września, zorganizowało Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Biuro Województwa Opolskiego w Moguncji. Wzięli w nim udział przedstawiciele Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, sześciu opolskich gmin mających swoje tereny w tych strefach (Opola, Kluczborka, Lewina Brzeskiego, Strzelec Opolskich, Kędzierzyna-Koźła i Olesna), Izby Gospodarczej Śląsk oraz przedstawiciele OCRG.

W pierwszym dniu wizyty jej uczestnicy spotkali się z przedstawicielami saarland.innovation&standort e.V. - stowarzyszenia wspierającego rozwój przedsiębiorstw w Kraju Saary i Klastra Automotive. Odwiedzili także zakłady Opla w Kaiserslautern, by rozmawiać tam o obecnych trendach oraz kierunkach rozwoju branży motoryzacyjnej. 29 września odbyło się spotkanie w Ministerstwie Gospodarki, Ruchu Drogowego, Rolnictwa oraz Winogrodnictwa Nadrenii-Palatynatu oraz Forum Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze 2016 w Moguncji. Przedstawiciele działającego przy OCRG opolskiego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera prezentowali na specjalnym stoisku ofertę inwestycyjną naszego regionu.

Ochrona środowiska

W ramach tego obszaru oprócz serii wyjazdów w ramach projektu Bioróżnorodność Opolszczyzny należy wyróżnić imprezę Green Ventures odbywającą się co roku, największą w Europie giełdę kontaktów bezpośrednich skierowaną do przedstawicieli przedsiębiorstw z branży ochrony środowiska we wszystkich jej aspektach: od alternatywnych źródeł energii, poprzez budownictwo, projektowanie, aż po recykling oraz innowacyjne technologie. Udział w niej biorą zarówno firmy jak również instytucje badawczo-rozwojowe, samorządowe, administracja regionalna oraz przedstawicielstwa dyplomatyczne. Licznie zgromadzone były również firmy usługowo-doradcze z całego świata poszukujące kontaktów gospodarczych, możliwości wejścia na rynek, nowych rozwiązań i kooperacji z firmami o podobnym profilu.

Rozwój obszarów wiejskich.

Jak co roku Opolska delegacja brała udział w Dorocznym Forum Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne 2016 w Norwegii. Uczestnicy podróży dzięki udziałowi w spotkaniach poznali nowe możliwości i rozwiązania stosowane w promocji żywności wysokiej jakości. Innym wydarzeniem, które wpisało się na stałe w harmonogram wydarzeń jest udział w konkursie o Europejską Nagrodę Odnowy Wsi 2016 i w gali finałowej, która w 2016 roku odbyła się na Węgrzech. Konkurs przyczynia się do zwiększenia zaangażowania samorządów gminnych i mieszkańców obszarów wiejskich województwa opolskiego w poprawę jakości życia, do promocji realizacji projektów wzorcowych odnowy wsi, jak również do promocji działań samorządów gminnych i mieszkańców wsi opolskiej w regionie, kraju i za granicą.

Promocja obszarów wiejskich i ich bogactwa kulturowego to element współpracy realizowanej we ramach partnerstwa z Nadrenia Palatynatem, której władze często zapraszają do udziału wystawców i rzemieślników z terenu województwa w imprezach targowych. Przykładem są uliczne targi, na których tradycyjnie od wielu lat prezentuje się powiat brzeski będący powiatem partnerskim Kusel. Prezentacja brzeska w szczególności wyróżniała się spośród wszystkich, ponad 130 wystawców. Stoisko brzeskie nie tylko imponowało wielkością, ale również różnorodnością oferty. Obok rękodzieła ludowego, witraży, rzeźb, ceramiki, koszyków wiklinowych, kroszonek czy słodczy na stoisku można było również pokosztować specjalności kuchni polskiej przygotowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Krzyżowic.

Ochrona zdrowia i sprawy społeczne.

Ochrona zdrowia to jeden z dominujących tematów współpracy ze wschodnim partnerem województwa opolskiego Obwodem Iwano Frankowskim. W roku 2015 we współpracy z Wojewódzkim Centrum Medycznym zostało zorganizowanych 6 staży dla lekarzy ukraińskich- specjalistów z dziedziny kardiologii i kardiochirurgii oraz wizyta studyjna dla kadry szpitali na temat funkcjonowania służby zdrowia.

Oprócz tego w 2016 regularnie realizowana była pomoc materialna na rzecz organizacji polonijnych działających na terenie naszego regionu partnerskiego na Ukrainie.

Rozwój współpracy instytucjonalnej i samorządowej

W roku 2016 w ramach współpracy z chińskim partnerem regionalnym województwa, Prowincją Fujian, kontynuowano negocjacje z konsorcjum HONGBO, chińskim liderem w produkcji oświetlenia typu LED, związane z umiejscowieniem fabryki w Opolu. Podczas licznych wizyt przedstawicieli firmy negocjowano kwestie wyboru miejsca inwestycji oraz warunki inwestycyjne. Przygotowano również szczegółowe oferty inwestycyjne z obszaru województwa. W obsługę inwestora, oprócz Departamentu Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu zaangażowane były również OCRG oraz Instytut Konfucjusza.

Pod względem obszarów geograficznych współpracy istotnymi kierunkami w roku 2016 był region Nadrenia Palatynat i Obwód Iwano-Frankowski. Z partnerem niemieckim zrealizowano aż 33 inicjatywy, w tym wydarzenia na szczeblu politycznym oraz inne przedsięwzięcia związane z promocją województwa

w Niemczech. Natomiast w ramach współpracy z Obwodem Iwano Frankiwskim podjęto 28 przedsięwzięć najczęściej z udziałem instytucji i organizacji z terenu Województwa Opolskiego tj. OSP, szpitale czy Opolski Oddział Stowarzyszenia Polska Wschód.

W ramach współpracy Porozumienia Czerostronnego województwo opolskie współpracowało z Burgundią realizując 4 projekty w tym dwa artystyczne.

Większość działań w obszarze polsko- czeskiego pogranicza realizowane było w 2016 roku przez Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TRITIA. Oprócz koordynacji udziału Województwa Opolskiego w posiedzeniach Rady Nadzorczej oraz w Walnych Zgromadzeniach EUWT, działania Ugrupowania realizowane były w 4 osiach: budowanie marki EUWT TRITIA, sieciowanie organizacji TRITIA, działania projektowe- realizacja projektów z zakresu przedsiębiorczości i przemysłowej historii regionów i działalności wewnętrznej. W roku 2016 EUWT TRITIA realizowało trzy projekty z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego: Green Transport Service, Turystyka dla wszystkich i Młodzi strażacy V4. Ugrupowanie złożyło 9 projektów w ramach programów: Horyzont 2020, Europa dla Obywateli, Interreg Polska - Czechy, Interreg Polska – Słowacja, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki i Europa Centralna. W 2017 roku EUWT TRITIA planuje złożyć kolejne 8 wniosków projektowych do programów międzynarodowych i transgranicznych.

I.3. Współpraca zagraniczna komórek zamiejscowych UMWO.

Samorząd Województwa Opolskiego posiada dwa biura zamiejscowe: Biuro Województwa Opolskiego w Moguncji (dawniej: Biuro Współpracy Gospodarczej Województwa Opolskiego na lotnisku Frankfurt-Hahn) oraz Biuro Informacyjne Województwa Opolskiego w Brukseli.

1. Biuro Województwa Opolskiego w Moguncji zrealizowało w roku 2016 31 przedsięwzięć we współpracy z partnerami z Niemiec. Działalność Biura dotyczyła: prezentacji podczas imprez targowo-wystawienniczych, udziału w giełdach kooperacyjnych i misjach gospodarczych, udziału w spotkaniach konsultacyjnych i imprezach gospodarczych, organizacji wizyt studyjnych. Biuro prowadziło jednocześnie stronę www oraz internetową giełdę kooperacyjną.
2. Biuro Informacyjne Województwa Opolskiego. W 2016 roku pracami Domu Polski Południowej w Brukseli kierował Marszałek Województwa Małopolskiego, a na roboczo, w oparciu o jego upoważnienie –pani Dyrektor Biura Województwa Małopolskiego.

Biuro Informacyjne Województwa Opolskiego w Brukseli realizuje zadania zgodnie z regulaminem UMWO mające na celu zwiększenie widoczności Regionu Opolskiego wśród regionów Europy w Brukseli oraz wsparcie dla działań związanych z kształtowaniem polityk mających znaczenie dla województwa.

Imprezy te w większości mają charakter cykliczny i odbywają się według stałego schematu, w którym biura regionalne stanowią ważny element organizacyjny i merytoryczny. Warto również dodać, iż działania w obszarze informacji i promocji nie byłyby możliwe bez udziału innych instytucji działających w Brukseli i współpracy z instytucjami w regionie.

I.4. KIERUNKI GEOGRAFICZNE WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA. ANALIZA POD KĄTEM DOKUMENTU „PRIORYTETY WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO” .

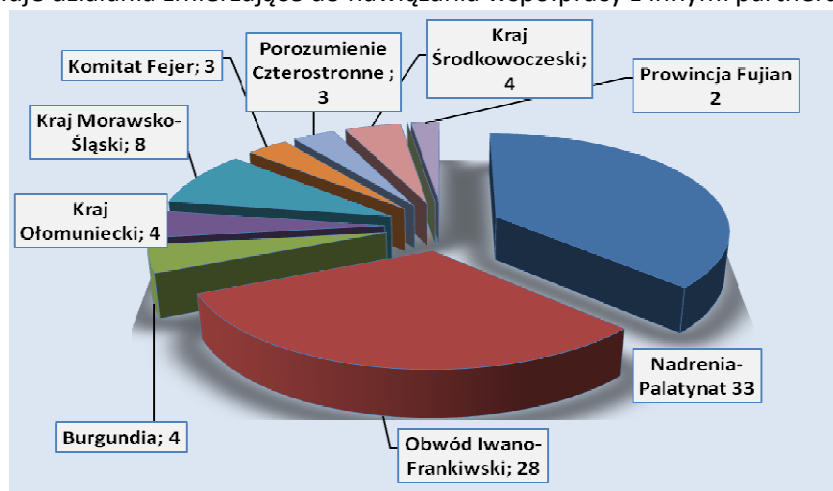
Podstawą realizacji działań prowadzonych we współpracy z partnerami zagranicznymi przez Samorząd Województwa Opolskiego są, uchwalone przez Sejmik Województwa, „Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego”.

Dotychczas prowadzona analiza tych działań wykazywała, że partnerstwa międzyregionalne Województwa Opolskiego mają silną podstawę a wspólnie realizowane inicjatywy sprzyjają integracji. Jednocześnie pojawiają się tendencje do nawiązywania nowych kontaktów z uwzględnieniem interesów rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Analiza zapisów Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego:

- a) *Współpraca międzynarodowa Województwa Opolskiego, po roku 2006, powinna służyć pogłębianiu i wzmocnieniu więzi z regionami partnerskimi.*
 W roku 2016 Samorząd Województwa prowadził współpracę z regionami partnerskimi, którą obrazują następujące liczby inicjatyw: z Nadrenią-Palatynatem 33, 8 z Krajem Morawsko-Śląskim, 4 z Burgundią, 4 z Krajem Ołomunieckim, 4 z Krajem Środkowoczeskim, 28 z Obwodem Iwano-Frankiwskim, 3 z Komitatem Fejér 2 z Okręgiem Fujijian.
- b) *Istotnym kierunkiem działań międzynarodowych powinna być realizacja czterostronnego porozumienia o współpracy międzyregionalnej, zawartego z Burgundią we Francji, Nadrenią-Palatynatem w Niemczech i Krajem Środkowoczeskim w Czechach oraz rozwój stosunków bilateralnych z tymi regionami.*
- c) *Samorząd Województwa będzie dążył do kontynuacji działań podejmowanych z partnerami zagranicznymi, z którymi województwo podpisało umowy przed rokiem 1999, w tym z Obwodem Białogrodzkim. W razie nie wyrażenia przez Obwód zainteresowania taką współpracą, będziemy szukać innych możliwości współpracy z partnerami w Rosji.*

W związku z brakiem zainteresowania współpracą przez Obwód Białogrodzki, Samorząd Województwa Opolskiego podejmuje działania zmierzające do nawiązania współpracy z innymi partnerami w Rosji.

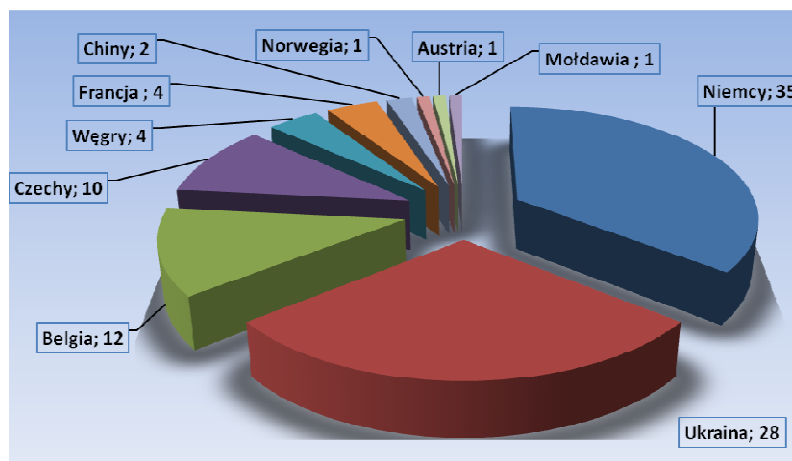

Wykr. 2. Współpraca SW z regionami partnerskimi 2016

- d) *Współpraca w ramach międzynarodowych zrzeszeń regionalnych*
 Województwo Opolskie jest członkiem Europejskiej Wspólnoty Rozwoju Obszarów Wiejskich ARGE z siedzibą w Wiedniu. Współpraca z ARGE przynosi Województwu duże korzyści, zarówno w kwestii możliwości wymiany doświadczeń w zakresie funkcjonowania obszarów wiejskich, jak i związane z promocją Opolskiego Programu Odnowy Wsi.

Województwo Opolskie wraz z Województwem Śląskim, Krajem Morawsko-Śląskim oraz Samorządowym Krajem Żylińskim realizuje zadania w ramach Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „TRITIA” z o.o., stanowiące instrument wielopłaszczyznowego rozwoju sfery publicznej dla obszarów oddzielonych granicą państwową. Województwo Opolskie należy także, od 2008 roku, do Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne, którego idea polega na promowaniu i rozwijaniu koncepcji żywności regionalnej w Europie.

Wykr.3. Współpraca SW wg krajów 2016

W 2016 roku rozpoczęto pracę nad nowymi priorytetami współpracy zagranicznej samorządu Województwa Opolskiego.

Nowy dokument, zgodnie z ustawą o samorządzie województwa składa się z trzech głównych rozdziałów, w których opisywane są: cele i zadania współpracy międzynarodowej Województwa Opolskiego, kierunki geograficzne współpracy międzynarodowej Województwa Opolskiego oraz zamierzenia co do przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń regionalnych.

„Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego” podtrzymują główne kierunki współpracy, uwzględniając jednocześnie aktualną sytuację międzynarodową Polski związaną z członkostwem w Unii Europejskiej oraz otwarcie na współpracę z regionami spoza Unii Europejskiej

I.5. Dynamika współpracy zagranicznej Samorządu Województwa Opolskiego w roku 2016.

Największa liczba inicjatyw prowadzonych we współpracy z partnerami zagranicznymi w roku 2016 przez Samorząd Województwa miała miejsce w czerwcu, wrześniu i październiku. Najmniej z kolei miało miejsce w styczniu i lutym i grudniu.

II. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

W celu przeprowadzenia corocznego monitoringu kontaktów zagranicznych samorządu terytorialnego w roku 2016 urzędy miast i gmin województwa opolskiego poproszone zostały o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej, zawierającej pytania dotyczące kwestii związanych ze współpracą międzynarodową. Wypełnione ankiety dostarczyły w rezultacie wszystkie urzędy miast i gmin województwa opolskiego.

II.1. MIĘDZYNARODOWE UMOWY PARTNERSKIE GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

II.1.1. Nowe partnerstwa nawiązane przez gminy województwa opolskiego w 2016 r.

W roku 2016 gminy z województwa opolskiego podpisały 4 nowe umowy z partnerami zagranicznymi.

Otmuchów - podpisanie umowy o współpracy partnerskiej z Miastem i Okręgiem Lezha w Albanii

W trakcie 44. Lata Kwiatów w Otmuchowie, w dniu 2 lipca 2016 r. na Zamku w Otmuchowie podpisana została Umowa o Współpracy Partnerskiej pomiędzy Gminą Otmuchów a Miastem i Okręgiem Lezha w Albanii.

Zgodnie z zawartą umową strony chcą dążyć do bezpośredniej wymiany kontaktów i doświadczeń samorządowych w czterech głównych obszarach: w dziedzinie kultury - ze szczególnym uwzględnieniem

wartości folklorystycznych, w zakresie sportu i turystyki, w zakresie szkolnictwa i edukacji oraz w zakresie działalności gospodarczej - wspieranie wszelkich inicjatyw służących nawiązaniu bezpośredniej wymiany gospodarczej między przedsiębiorcami obu regionów. Umowę podpisali Jan Woźniak Burmistrz Otmuchowa i Enver Hafizi Burmistrz Miasta i Okręgu Lezha.

Lipnik nad Becvou - nowy partner Gminy Zdzieszowice w Republice Czeskiej

Celem partnerstwa jest utrzymywanie przyjaznych stosunków pomiędzy partnerami na podstawie wzajemnej współpracy, w szczególności w następujących obszarach:

- kulturalnych i społecznych,
- oświaty i szkolnictwa,
- ruchu turystycznego i turystyki,
- rozwoju sportu i wychowania fizycznego,
- ochrony zabytków oraz dziedzictwa kulturalnego.

W myśl zapisów umowy podpisanej 18 października 2016 r. nowe partnerstwo ma być gwarancją dobrych stosunków sąsiedzkich pomiędzy narodem czeskim i polskim. Jest oparte na fundamentach równouprawnienia, wzajemności i zaufania.

Strzeleccki - podpisanie partnerstwa z gminą Dvorce w Republice Czeskiej

27 grudnia na zamku w Mosznej podpisano umowę o współpracy pomiędzy gminą Strzeleccki i gminą Dvorce z Republiki Czeskiej. Aktu podpisania umowy partnerskiej dokonali: starosta Jan Božovský i wójt Strzeleczek – Marek Pietruszka.

Współpraca między Strzelecckami i gminą Dvorce rozpoczęła się na początku 2016 roku. Pierwszym owocem współpracy była wspólna realizacja Międzynarodowego Pleneru Malarskiego, podczas którego gościliśmy artystów z Republiki Czeskiej, a w gminie Dvorce, na wystawie poplenerowej, zaprezentowano powstałe prace.

Ponadto została nawiązana współpraca pomiędzy strażakami. W gminnych zawodach strażackich udział wzięli przedstawiciele gminy Dvorce, a strażacy ze Strzeleczek brali udział w zawodach Hartaman.

Uroczyste podpisana umowa ma służyć pogłębianiu dobrych, przyjacielskich kontaktów, przełamywaniu barier językowych i lepszemu zrozumieniu między narodami polskim i czeskim.

Strony umowy wspólnie zobowiązały się do współpracy partnerskiej w następujących dziedzinach:

1. Sportu, kultury i nauki poprzez wymianę zespołów artystycznych i sportowych, organizację wystaw i imprez sportowych, rozwijanie znajomości historii, tradycji jak również potencjału turystycznego obu stron.
2. Oświaty, poprzez zbliżanie do siebie młodych pokoleń tj. wymianę dzieci i młodzieży szkolnej w ramach organizacji różnych form wypoczynku, imprez artystycznych oraz w celu edukacji i rozwoju.
3. Administracji, poprzez wymianę doświadczeń i informacji w zakresie funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz planowania rozwoju regionalnego.
4. Gospodarki, poprzez wspieranie w miarę możliwości ożywienia kontaktów gospodarczych pomiędzy miejscowymi przedsiębiorcami.
5. Ekologii oraz racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.
6. Zapoczątkowanie i wspieranie w ustanowieniu stałych kontaktów między wszelkimi instytucjami i organizacjami.

Podjęcie współpracy gmin ma przyczynić się również do wspólnego korzystania ze środków finansowych w ramach Funduszu Mikro Projektów Euroregionu Pradziad.

Cisek – partnerstwo z gminą Zulova położoną w Republice Czeskiej

W umowie podpisanej 19 września 2016 r. określono, że współpraca gmin obejmować będzie w szczególności:

- 1) wymianę doświadczeń w zakresie realizowania przez współdziałające gminy zadań publicznych,
- 2) wymianę doświadczeń pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie współdziałających gmin,
- 3) wymianę młodzieży zamieszkałej na terenie współdziałających gmin,
- 4) wzajemną pomoc w pozyskiwaniu środków z programów pomocy, zwłaszcza Unii Europejskiej.

Gminy województwa opolskiego deklarują w ankietach podpisanie umów międzynarodowych z 226 partnerami z 19 krajów świata. Najwięcej aktualnie obowiązujących umów podpisano z gminami oraz miastami w Niemczech (85) oraz w Czechach (71), na trzecim miejscu plasuje się Ukraina (22).

Większa liczba umów w stosunku do roku 2015 i lat poprzednich wynika z faktu, że gmina Bierawa deklarowała w poprzednich ankietach brak umów międzynarodowych, wykazując jednak w aktualnej ankiecie, że posiada 2 gminy partnerskie w Niemczech, 1 na Ukrainie i 1 w Czechach.

Poza tym podpisano także 9 umów z partnerami na Węgrzech, po 7 we Francji i Słowacji, 5 w USA, po 4 z Litwą i Włochami, 3 umowy z Austrią oraz po 1 z Wielką Brytanią, Szwajcarią, Rosją, Grecją, Chorwacją, Szwecją, Finlandią, Rumunią oraz Albanią.

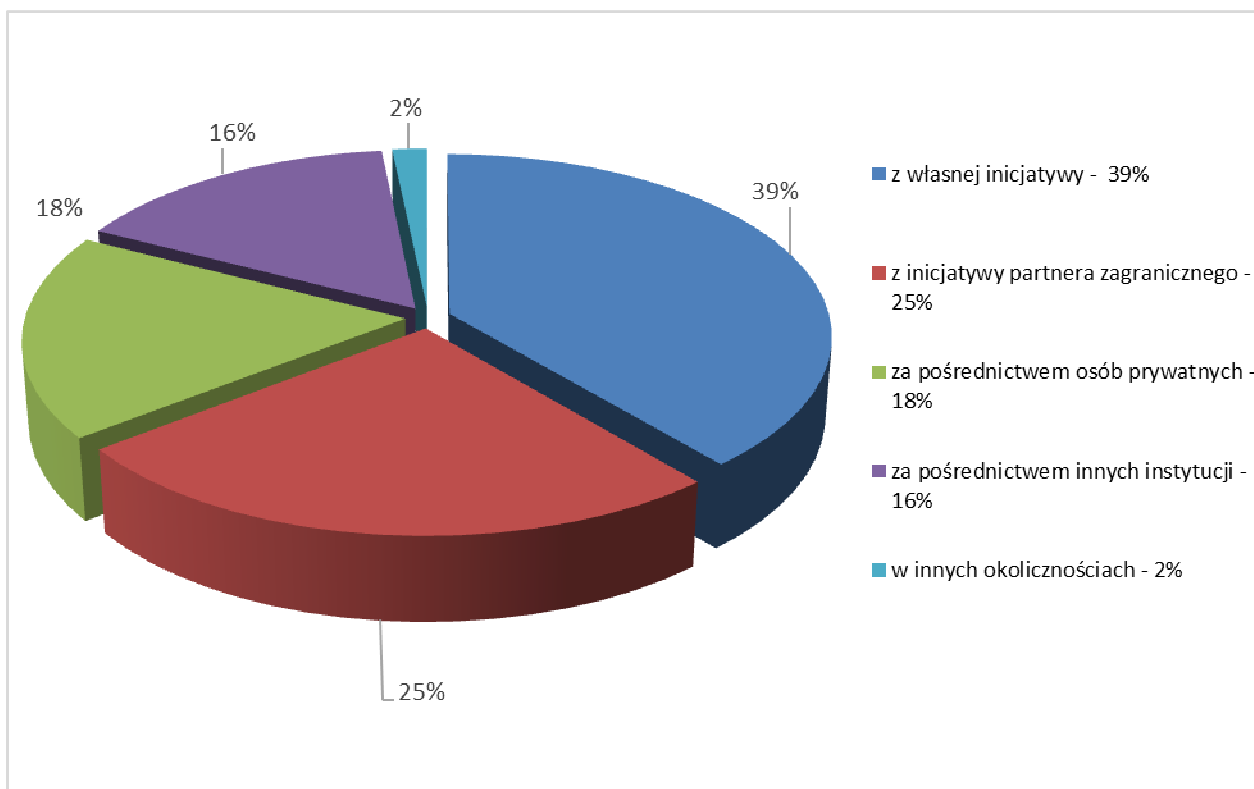
Wśród 71 samorządów lokalnych 6 deklaruje w ankietach brak aktualnych umów z partnerami zagranicznymi (Domaszowice, Lubsza, Pakosławice, Skarbimierz, Świerczów oraz Wilków). Gmina Pakosławice deklaruje jednak członkostwo w Stowarzyszeniu Gmin Polskich Euroregionu Pradziad. Gminy ww. nie wykazują inicjatyw z partnerami zagranicznymi w 2016 r.

II.1.2 Sposoby nawiązywania współpracy międzynarodowej

W aktualnych ankietach zbadany został, w celu uzyskania pełniejszej wiedzy na temat współpracy z partnerami zagranicznymi na poziomie gmin także sposób, w jaki miasta i gminy nawiązały współpracę z partnerami zagranicznymi.

Wyniki tego badania prezentują się następująco:

- a) **z własnej inicjatywy** nawiązano współpracę z 47 partnerami zagranicznymi
- b) **z inicjatywy partnera zagranicznego** nawiązano współpracę w przypadku 31 partnerstw,
- c) **za pośrednictwem osób prywatnych** nawiązano współpracę w przypadku 22 partnerstw,
- d) **za pośrednictwem innych instytucji** nawiązano współpracę w przypadku 19 partnerstw,
- e) żadna gmina nie zadeklarowała nawiązania partnerstwa z którymkolwiek z partnerów poprzez **dedykowane serwisy internetowe**,
- f) 2 gminy wybrały opcję „**w innych okolicznościach**” nie podając jednak bliższych informacji dotyczących tej kwestii.

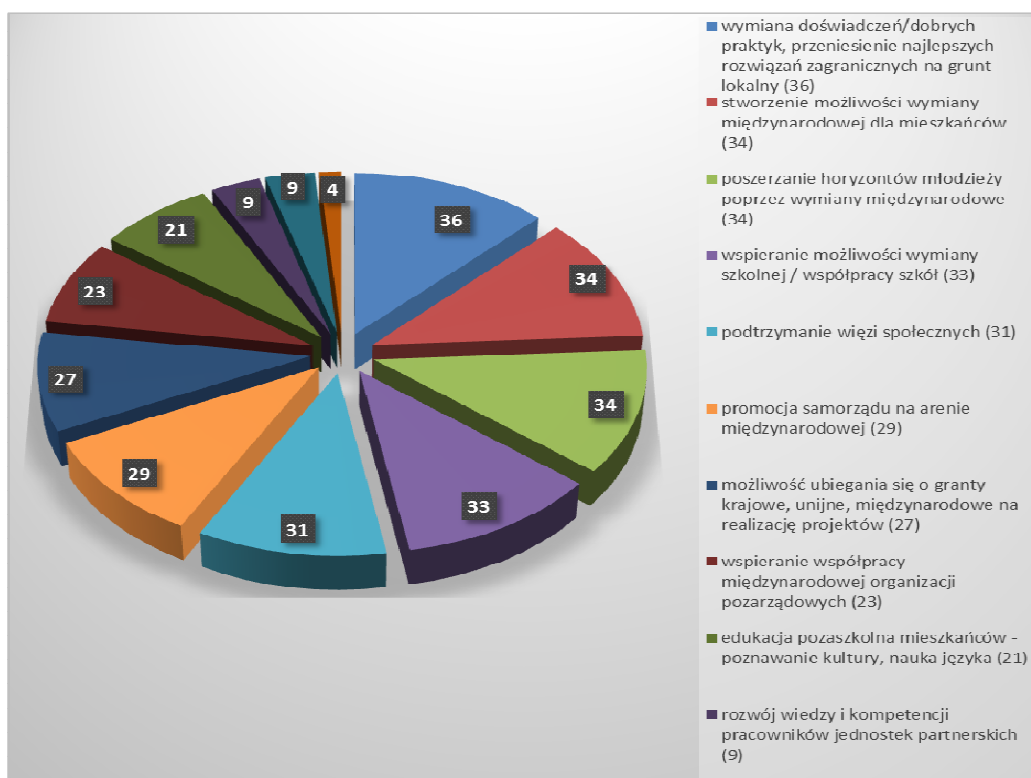
Wykr.4 Sposoby nawiązania współpracy zagranicznej przez gminy

Należy wziąć pod uwagę, że niektóre z partnerstw nawiązane zostały w sposób łączący 2 lub więcej możliwych opcji np. zarówno z inicjatywy partnera zagranicznego jak i za pośrednictwem instytucji zewnętrznych.

II.1.3 Cele przyświecające realizowanej przez miasta i gminy współpracy międzynarodowej.

Tegoroczne ankiety pozwoliły także na zbadanie kwestii dotyczących powodów nawiązania współpracy zagranicznej przez samorządy na terenie województwa opolskiego. Na pytanie: „Jakie cele przyświecają realizowanej przez Państwa współpracy międzynarodowej?” gminy odpowiedziały twierdząco w poniżej wymienionych opcjach:

- a) stworzenie możliwości wymiany międzynarodowej dla mieszkańców – w 34 przypadkach,
- b) poszerzanie horyzontów młodzieży poprzez wymiany międzynarodowe – w 34 przypadkach,
- c) wspieranie możliwości wymiany szkolnej / współpracy szkół – w 33 przypadkach
- d) wspieranie współpracy międzynarodowej organizacji pozarządowych – w 23 przypadkach,
- e) promocja samorządu na arenie międzynarodowej – w 29 przypadkach,
- f) rozwój wiedzy i kompetencji pracowników jednostek partnerskich – w 9 przypadkach,
- g) edukacja pozaszkolna mieszkańców - poznawanie kultury, nauka języka – w 21 przypadkach,
- h) wymiana doświadczeń/dobrych praktyk, przeniesienie najlepszych rozwiązań zagranicznych na grunt lokalny – w 36 przypadkach,
- i) wspieranie lokalnych podmiotów gospodarczych – w 9 przypadkach,
- j) podtrzymanie więzi społecznych – w 31 przypadkach,
- k) możliwość ubiegania się o granty krajowe, unijne, międzynarodowe na realizację projektów – w 27 przypadkach,
- l) prestiż – w 4 przypadkach.

Wykr.5. Cele współpracy zagranicznej gmin woj.opolskiego w 2016 r.

Pytanie umożliwiło wielokrotny wybór. Żaden z samorządów miejskich i gminnych nie wybrał opcji, która pozwalała na wymienienie innych celów współpracy, stąd można wyciągnąć wniosek, że odpowiedzi dają całościowy obraz celów, jakie przyświecają samorządom w podejmowaniu współpracy z partnerami zagranicznymi. Jednocześnie widoczne staje się, że samorządy większą uwagę zwracają na wymianę doświadczeń, stworzenie możliwości wymiany międzynarodowej w sferze edukacji oraz ogólnie wymianę mieszkańców, niż skupiają się stricte na wsparciu sektora gospodarki czy wymiany pracowników.

II.2 AKTYWNOŚĆ ZAGRANICZNA GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

Ogólna liczba inicjatyw, jakie gminy województwa opolskiego podejmowały we współpracy z partnerami zagranicznymi w 2016 roku wynosi 592 (w roku 2015: 537 inicjatywy). 17 gmin zadeklarowało, że w roku 2016 nie podejmowały żadnych działań we współpracy z partnerami zagranicznymi.

Najbardziej aktywnymi gminami we współpracy zagranicznej w roku 2016 były:

- 1) wśród gmin miejskich: Opole – 110 inicjatyw z partnerami zagranicznymi,
- 2) wśród gmin miejsko-wiejskich: Prudnik (82 inicjatywy), Nysa (50 inicjatyw), Paczków (38 inicjatyw), Namysłów (29 inicjatyw), Gogolin oraz Strzelce Opolskie (27 inicjatyw),
- 3) wśród gmin wiejskich: Branice (10 inicjatyw), Dobrzeń Wielki oraz Reńska Wieś (9 inicjatyw).

II.3. DZIEDZINY WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

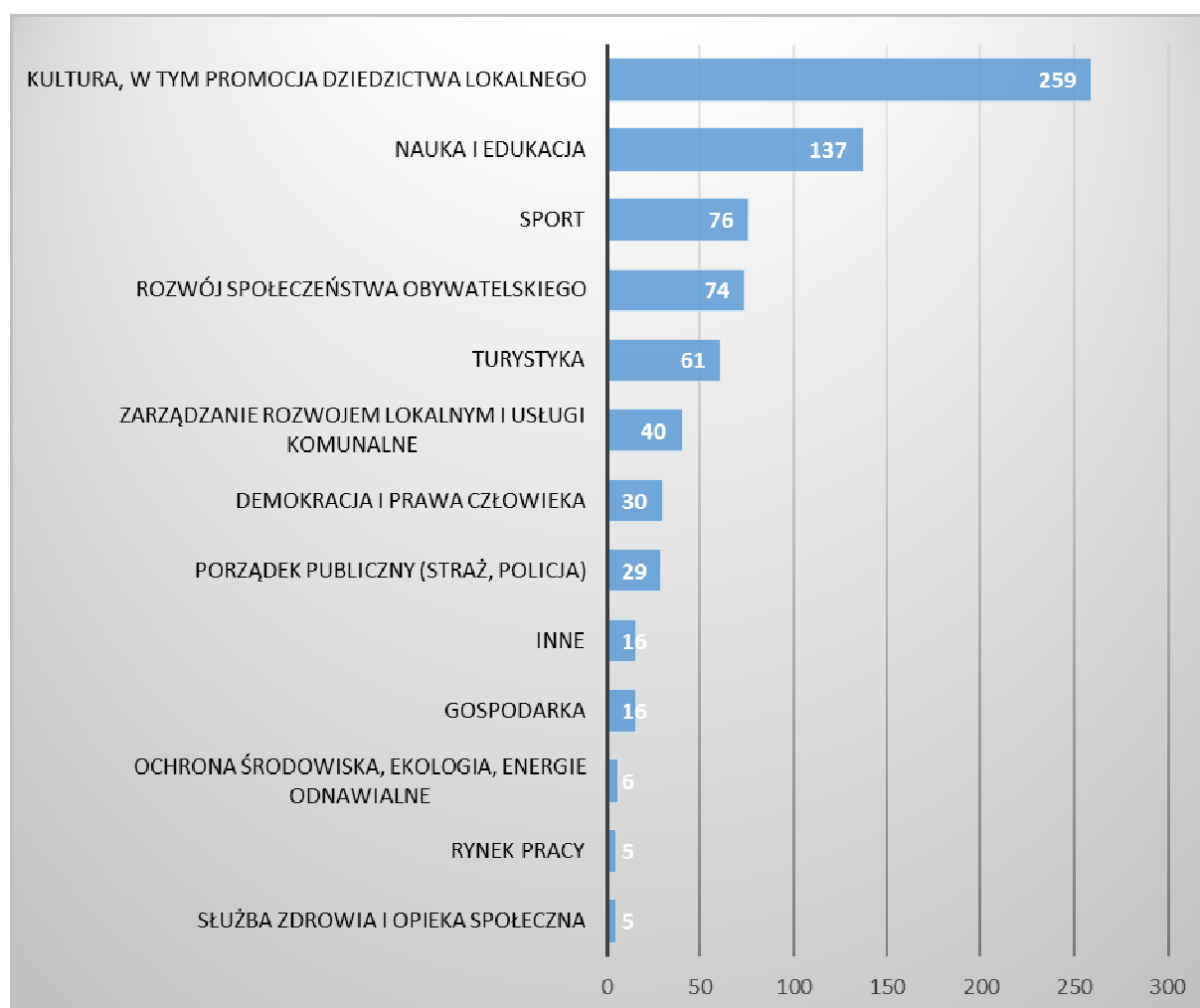
W tegorocznych ankietach kierowanych do samorządów z terenu województwa opolskiego zaktualizowane i częściowo doprecyzowane zostały dziedziny współpracy międzynarodowej. Zmiana ta wynika z sugestii samorządów oraz wyników ankiet z lat ubiegłych, w których niejednokrotnie zbyt mało precyzyjnie udawało

się ustalić faktyczną dziedzinę, w jaką wpisywało się dane przedsięwzięcie. Aktualnie badane ankiety obejmowały następujące dziedziny współpracy:

- 1) zarządzanie rozwojem lokalnym i usługi komunalne,
- 2) kultura, w tym promocja dziedzictwa lokalnego,
- 3) rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- 4) demokracja i prawa człowieka,
- 5) turystyka,
- 6) sport,
- 7) nauka i edukacja,
- 8) gospodarka,
- 9) ochrona środowiska, ekologia, energie odnawialne,
- 10) służba zdrowia i opieka społeczna,
- 11) porządek publiczny (straż, policja),
- 12) rynek pracy,
- 13) inne.

Większość wykazywanych przez samorządy miejskie i gminne inicjatyw wpisywała się w dziedzinę kultury, obejmującą w aktualnych ankietach także promocję dziedzictwa lokalnego – wykazano w sumie 259 takich inicjatyw. Wynika to z faktu, że znaczna część inicjatyw podejmowanych z partnerami zagranicznymi, to przedsięwzięcia i projekty realizowane przez jednostki kulturalne, czyli w licznych przypadkach miejskie lub gminne Domy Kultury. Od lat niezmiennie na czołowej pozycji plasuje się także obszar związany z edukacją, przede wszystkim dzieci i młodzieży – znaczna część tych inicjatyw realizowana jest bezpośrednio przez placówki oświatowe, zarówno szkoły, jak i przedszkola a także częściowo świetlice czy Domy Kultury – gminy wykazały 137 inicjatyw w tej dziedzinie. Obok inicjatyw wpisujących się w dziedzinę sportu, które co roku cieszą się popularnością w kontaktach międzynarodowych samorządów (w roku 2016 zrealizowano 76 takich inicjatyw), gminy zadeklarowały także wiele inicjatyw wpisujących się w dziedzinę, która nie pojawiła się w ankietach z lat poprzednich, czyli „rozwój społeczeństwa obywatelskiego” – zadeklarowano realizację 74 inicjatywy wpisujące się w tę dziedzinę. Nieco dalej na liście ilościowej pojawiają się inicjatywy wpisujące się w szeroko pojęty obszar turystyki, interpretowany przez gminy zarówno jako wyjazdy krajoznawcze do regionów partnerskich, jak i wspólne wycieczki z partnerami organizowane w kraju; jednak w tę dziedzinę wpisują się także inicjatywy realizowane z partnerami zagranicznymi mające na celu budowę i promocję infrastruktury turystycznej (dotyczy to głównie przygranicza polsko-czeskiego). Dalej – w ilości 40 inicjatyw w roku 2016 – pojawia się dziedzina „zarządzanie rozwojem lokalnym i usługi komunalne”, obrazująca przede wszystkim krystalizującą się już w punkcie dotyczącym celów współpracy międzynarodowej, wymianę doświadczeń samorządowych i dobrych praktyk. Nieco dalej pojawia się dziedzina „demokracja i prawa człowieka” - opcja wprowadzona do ankiety przede wszystkim na priorytety w projektach wspieranych ze środków Unii Europejskiej – samorządy miejskie i gminne wykazały 30 takich inicjatyw w roku 2016. W dziedzinę poświęconą porządkowi publicznemu (współpraca jednostek straży pożarnej, czy policji) wpisanych zostało 29 inicjatyw, 16 w dziedzinę gospodarki, przy czym dodatkowo 5 w dziedzinę „rynek pracy”. Gminy deklarują zrealizowanie także 6 inicjatyw z dziedziny ochrony środowiska, ekologii i energii odnawialnych, co wydaje się wciąż bardzo małą liczbą takich inicjatyw, nieproporcjonalną do potencjału, jaki niesie ze sobą wymiana dobrych praktyk w tej dziedzinie. Także w dziedzinie służby zdrowia i opieki społecznej wykazanych zostało niewiele inicjatyw (5), co w przypadku służby zdrowia nie dziwi, ze względu na to, że obszar ten nie wpisuje się bezpośrednio w zadania gmin; pozostawia jednak spore pole do rozszerzenia współpracy międzynarodowej w tym zakresie jeżeli chodzi o wymianę doświadczeń w dziedzinie opieki społecznej. 16 inicjatyw wpisanych zostało w rubrykę „inne”, z czego 6 bez komentarza

dotyczącego innej niż wymienione dziedziny, a 10 z określeniem „wspólna realizacja projektów”, co można zinterpretować jako współpracę pracowników urzędów miast i gmin z kolegami z zagranicy nad opracowywaniem merytorycznym dokumentacji projektów.

Wykr. 6. Dziedziny współpracy zagranicznej gmin w 2016 r.

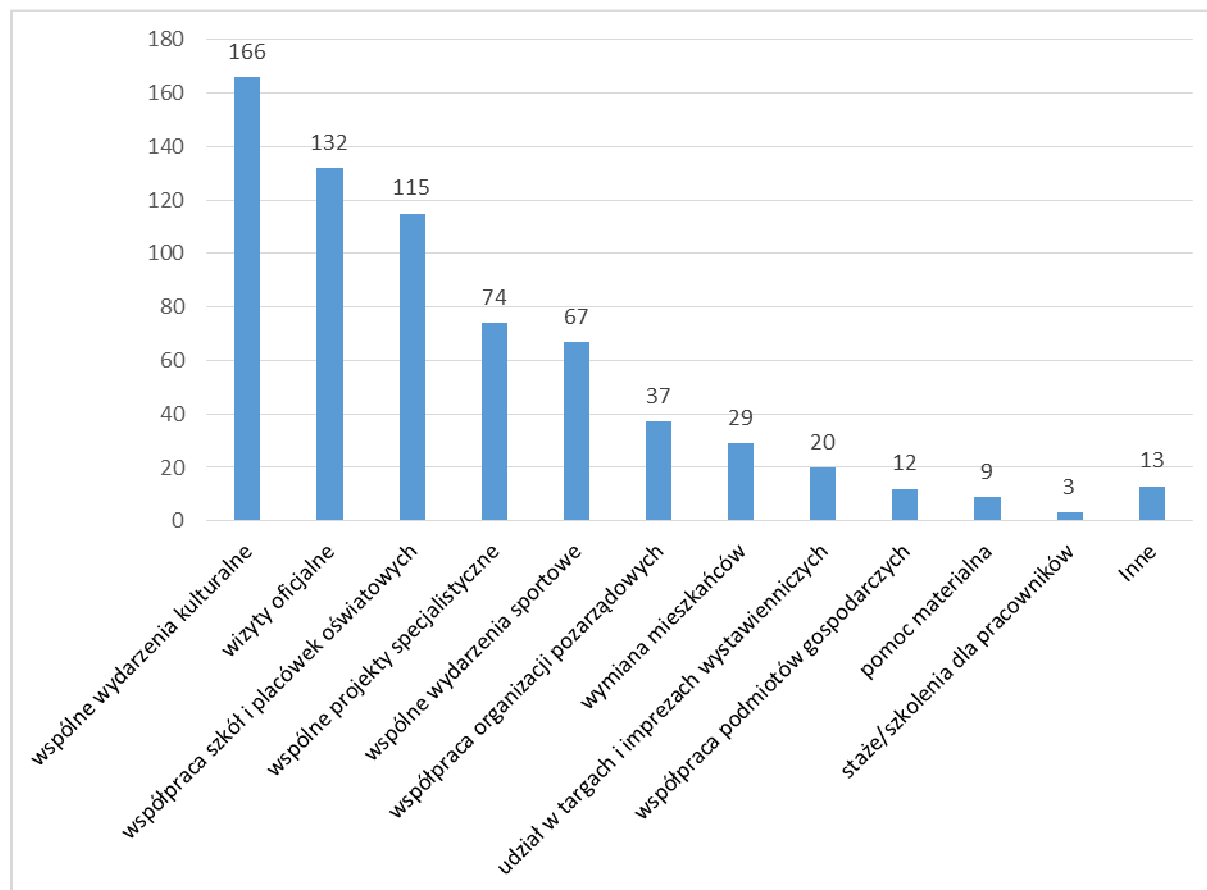
II.4. RODZAJE INICJATYW ZAGRANICZNYCH GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

W aktualnych ankietach gminy województwa opolskiego poproszone zostały o określenie rodzaju zrealizowanych inicjatyw, co pozwala na stworzenie statystyki, obrazującej liczbę inicjatyw ze względu na ich formę. W ankietach wykazano następujące liczby inicjatyw w każdej z form współpracy:

- 1) oficjalne wizyty przedstawicieli lokalnych władz i urzędników – 21,82% inicjatyw,
- 2) staże/szkolenia dla pracowników – 0,5% inicjatyw,
- 3) współpraca szkół i placówek oświatowych – 19,01% inicjatyw,
- 4) wspólne projekty specjalistyczne – 10,93% inicjatyw,
- 5) współpraca organizacji pozarządowych – 6,12% inicjatyw,
- 6) wspólne wydarzenia kulturalne – 24,52% inicjatyw,
- 7) wspólne wydarzenia sportowe – 11,07% inicjatyw,
- 8) wymiana mieszkańców – 4,79% inicjatyw,
- 9) współpraca podmiotów gospodarczych – 1,98% inicjatyw,

- 10) udział w targach, imprezach wystawienniczych i promocyjnych – 3,31% inicjatyw,
- 11) pomoc materialna – 1,49% inicjatyw
- 12) inne – 2,15% inicjatyw.

W formach określonych jako „inne” gminy wyszczególniły przede wszystkim obozy młodzieżowe, kolonie dla dzieci a także obozy językowe, realizowane w ramach inicjatyw pozaszkolnych.

Wykr. 7 Formy współpracy zagranicznej gmin w 2016 r.

W aktualnych ankietach gminy nie były zobligowane do opisywania każdej ze zrealizowanych inicjatyw. Powodem takiego rozwiązania był przede wszystkim problem z czasochłonnością wypełnienia ankiety, sygnalizowany przede wszystkim przez gminy realizujące najwięcej inicjatyw z partnerami zagranicznymi. Dodatkowym argumentem, który skłonił do rezygnacji z obligatoryjnego opisu inicjatyw był fakt, że opisy poszczególnych gmin różniły się znacznie pod kątem merytoryki tego opisu. W ankietach z lat ubiegłych dało się zauważyć, że gminy realizujące wiele ciekawych inicjatyw opisywały je bardzo krótko, czasem zdawkowo zamieszczając w opisie komentarz „wymiana szkolna” czy podając jedynie nazwę realizowanego przedsięwzięcia, co sprawiało, że ocena wartości dodanej, jaką stanowiła dana inicjatywa stawała się niejednokrotnie niemożliwa, bądź wymagająca dalszej dokumentacji. Forma ankiety pozostawiła jednak gminom możliwość dodania opisu realizowanych inicjatyw z partnerami zagranicznymi – przede wszystkim tych, które w ocenie danego samorządu należały do najciekawszych czy też najistotniejszych. Gminy w nadesłanych ankietach dostarczyły opisów poniższych inicjatyw (relacje tożsame z tekstem nadesłanym przez gminy):

Rudniki – wizyta studyjna na Słowacji

W dniach 29.04-1.05.2016 roku delegacja z Rudnik wyjechała na Słowację do Soblahova na wizytę studyjną dobrych praktyk w ramach programu odnowy wsi oraz Obchody Święta Majowego. Gminę reprezentowali wójt, sołtysi, radni na czele z panem przewodniczącym rady oraz pracownicy urzędu gminy. W piątkowy wieczór delegację przywitał starosta Marian Hudec wraz z radnymi. Miłym akcentem tego wieczoru była obecność uprzednich włodarzy Soblahova: Miroslava Duraciego, z którym podpisywaliśmy 12 lat temu partnerstwo oraz Evy Dudakovej - kontynuatorki dobrych relacji partnerskich.

W drugim dniu wizyty delegacja zapoznała się z dorobkiem naszej partnerskiej gminy. Soblahov jest gminą działającą w programie odnowy wsi już od wielu lat. Mają w tym zakresie duże osiągnięcia i doświadczenie. W naszej gminie również wiele miejscowości realizuje zadania w ramach Gminnego Programu Odnowy Wsi, tak więc wyjazd był doskonałą okazją do wymiany doświadczeń w zakresie podejmowanych działań na rzecz rozwoju swoich miejscowości. Z programu rozwoju obszarów wiejskich w Soblahovie udało się zrealizować w ramach tzw. odnowy miejscowości m.in. duży projekt „Galeria na Povale”, który delegacja miała okazję zwiedzić. Podczas wizyty pojawiły się również okoliczności do poznania miejscowych atrakcji m.in. kapliczki, kościoła, wieży widokowej, oraz zbioru eksponatów strażackich, a także zapoznania się z nowoczesnym wyposażeniem przeciwpożarowym.

Radni i sołtysi, którzy po raz pierwszy gościli na Słowacji, mieli możliwość zapoznania się z pracą urzędu gminy w Soblahovie. Równie interesująco przebiegała wizyta w miejscowej szkole, gdzie pani dyrektor placówki oprowadziła nas po swoim obiekcie. Podczas wizyty mieliśmy również okazję do udziału w miejscowym obrzędzie kulturalnym tj. tradycyjnym stawianiu przystrojonego drzewa majowego przez mieszkańców. W trakcie widowiskowej ceremonii, mężczyznom i zebranej widowni przyśpiewywały dzieci, a później zespół folklorystyczny „Dolinečka”. Podczas festynu towarzyszącego obrzędowi majowemu mieliśmy okazję porozmawiać z naszymi partnerami o przyszłej współpracy. Wspólne przedsięwzięcia i projekty są bardzo dobrą okazją do wymiany doświadczeń na różnorodnych polach działalności samorządowej, jak również snucia planów na dalszą dobrą współpracę. Trzeba tu zaznaczyć, że efektem ostatniej wizyty w Soblahovie jest złożenie wspólnego projektu na dofinansowanie w ramach Funduszu Wyszehradzkiego.

Niemodlin – Święto Karpia 2016 w dniu 19 listopada 2016 r. na Zamku Książęcym w Niemodlinie oraz XIV Międzynarodowy Konkurs Rysunku Satyrycznego „Karpik 2016”

Mimo deszczowej pogody na Zamek w Niemodlinie przybyło wielu mieszkańców regionu. Atrakcji nie brakowało: był pokaz kulinarny Jana Kuronia wraz z degustacją potraw z karpia, finał VIII Polsko - Czeskiego Konkursu Kulinarnego na Potrawę z Ryb, odbyły się warsztaty ceramiczne, pokaz kowalstwa artystycznego i snycerstwa, zwiedzanie zamku z przewodnikiem, degustacja i sprzedaż potraw z karpia, zwiedzanie Gospodarstwa Rybackiego Lasów Państwowych w Niemodlinie, sprzedaż rękodzieła i produktów lokalnych oraz wiele innych. Podczas Święta Karpia w Niemodlinie gościliśmy delegacje z miast partnerskich Niemodlina: z miasta Stity na czele ze starostą Jiri Vogel, z miasta Dolina na czele z zastępcą burmistrza Ruslaną Havrylkiw oraz z Prażma na czele z starostą Markiem Kaniokiem. Goście z miast partnerskich z Ukrainy i Czech zwiedzili m.in. Zamek Książęcy w Niemodlinie oraz uczestniczyli w gali wręczenia nagród Międzynarodowego Konkursu Rysunku Satyrycznego „Karpik 2016”.

Odbył się także VIII Polsko-Czeski Konkurs Kulinarny na Potrawę z Ryb, w którym obok Grand Prix Marszałka Województwa Opolskiego ("Karp nadziewany dorszem z grillowanymi warzywami" - Restauracja Niebo

w Gębie; Jacek Hajzyk) wręczono także nagrody Agencji Rynku Rolnego Oddziału Terenowego w Opolu oraz Nagroda Starosty Miasta Stity.

XIV Międzynarodowy Konkurs Rysunku Satyrycznego „Karpik 2016” odbył się również 19 listopada 2016 r. w Ośrodku Kultury w Niemodlinie, gdzie podczas uroczystej gali wręczono nagrody laureatom konkursu. Do konkursu zgłoszono 250 prac artystów z 39 krajów, GRAND PRIX otrzymał Bartłomiej Belniak (Polska). Ciekawym punktem programu był występ Kabaretu Jurki, odsłonięcie tablic pamiątkowych Jiri Novaka, Lubomira Lichy oraz Bretislava Kovarika na "Ścianie Satyryków" (wszyscy z Republiki Czeskiej), otwarcie wernisażu wystawy „Karpika 2016” i degustacja karpia.

Korfantów - Turniej Piłki Nożnej Frydlant CUP

W dniach 24-25.06.2016r. we Frydlandzie nad Ostrawicą w Czechach odbył się Turniej Piłki Nożnej Frydlant CUP. Zesłorocznym organizatorem rozgrywek piłkarskich młodzieży był Frydlant nad Ostrawicą w Czechach. W spotkaniu uczestniczyło osiem dziesięcioosobowych drużyn: Korfantów i Mieroszów z Polski, Friedland Mecklemburg i Friedland Niederlausitz z Niemiec, Turzowka ze Słowacji, Frydland w Czechach oraz 2 drużyny z Frydlantu nad Ostrawicą.

Dobrzeń Wielki – polska biblioteka na Ukrainie

Kilkuletnie już kontakty z niespełna 30 tysięcznym miastem Czortków w obwodzie tarnopolskim na Ukrainie zostały w ubiegłym roku uwieńczone otwarciem polskiej biblioteki. Jednym z inicjatorów jej powstania jest Gerard Kasprzak - dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrzeniu Wielkim. To właśnie Gminna Biblioteka Publiczna mieszcząca się w dobrzeńskim GOKu przekazała nowopowstałej bibliotece na Ukrainie blisko 2.000 książek w języku polskim. Wśród darów przekazanych podczas wizyty w Czortkowie znajdowały się również liczne zeszyty, długopisy oraz artykuły szkolne dla Polskiej Niedzielnej Szkoły w Czortkowie. Do akcji dołączyły również wydawnictwa, które przekazały bibliotece w Czortkowie swoje pozycje książkowe.

Współpraca Gminy Dobrzeń Wielki z tym regionem Ukrainy trwa już od kilku lat. W 2011 roku podpisano umowę współpracy pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dobrzeniu Wielkim a Towarzystwem Centrum Rozwoju Młodzieży oraz Partnerstwa Międzynarodowego „Inicjatywa” na Ukrainie. Partnerstwo z Czortkowem to nie tylko utworzenie polskiej biblioteki, ale przede wszystkim ożywiona wymiana kulturalna, dzięki której mieszkańcy Opolszczyzny mają możliwość poznania kultury tego regionu Ukrainy (m.in. za pośrednictwem zespołów ludowych, tanecznych, w tym wykonawców z Filharmonii w Tarnopolu, ale także wykonawców muzyki nowoczesnej).

Bierawa – memoriał biegowy

Już po raz piąty Gmina Bierawa, tym razem wraz z partnerską gminą Markvartovice (Republika Czeska), zorganizowała jubileuszowy memoriał biegowy, poświęcony ofiarom tragicznego wypadku na Ukrainie w 2011 roku – Halinie Brylant i Jewhenowi Torochtij. Wydarzenie miało charakter międzynarodowy. Gościliśmy delegację z zaprzyjaźnionej gminy Markvartovice, ale nie zabrakło również gości z Ukrainy. W imprezie brało udział blisko 350 osób z całego powiatu a nawet z poza. Zawodnicy rywalizowali ze sobą w różnych kategoriach wiekowych, począwszy od najmłodszych - przedszkolaków.

Kolejnym ważnym dla gminy elementem współpracy są wymiany szkolne. W ramach takiej inicjatywy w roku 2016 młodzież miała możliwość doskonalenia języka obcego (niemiecki i angielski), poznania nowej kultury, pracować w grupie i realizować projekty, brać udział w zawodach sportowych, uczestniczyć w różnego rodzaju wyjazdach / wycieczkach integracyjnych. Wymianę uważa się za udaną.

Brzeg – wyścig smoczych łodzi

"Berounsky drak 2016" - udział 6-osobowej delegacji z Brzegu w obchodach dorocznego święta w Beroun w Czechach. "Berounsky drak" to tradycyjny wyścig smoczych łodzi organizowany na rzece Berounce. Wydarzenie pozwoliło na nawiązanie bliższych relacji z przedstawicielami tamtejszego urzędu miasta, wymianę doświadczeń i nakreślenie planów współpracy na najbliższą przyszłość. W imprezie uczestniczyli również przedstawiciele innego naszego miasta partnerskiego - Goslar, zatem udział w wydarzeniu przyczynił się do wzmocnienia relacji z niemieckim partnerem.

Izbicko – wozy strażackie z Niemiec

Najbardziej istotnym w tym roku wydarzeniem dla gminy Izbicko było przekazanie dwóch samochodów strażackich z naszej gminy partnerskiej Florstadt dnia 27 sierpnia 2016r. w Krośnicy. Samochody zostały przekazane dla OSP Siedlec i OSP Borycz, w bardzo dobrym stanie i bogatym wyposażeniem.

Głogówek

Współpraca z partnerem litewskim:

- przyjazd do Głogówka 50 osób z Rejonu Solecznikowskiego (grono pedagogiczne, samorządowcy - wymiana doświadczeń z zakresu oświaty, samorządności, pomoc rzeczowa dla Polaków mieszkających na Litwie),
- wyjazd mieszkańców Głogówka (przedstawiciele organizacji pozarządowych) na Litwę do rejonu Solecznikowskiego na obchody Święta Matki Boskiej Zielnej w Turgielach,
- wyjazd przedstawicieli władz samorządowych na Dożynki w Solecznikach),
- 19-22 grudnia 2016 - wyjazd z darami rzeczowymi ofiarowanymi przez mieszkańców gminy Głogówek (pomoc rzeczowa dla mieszkańców mieszkających na Litwie w rejonie solecznikowskim),

Współpraca z partnerem czeskim:

- wycieczka dzieci przedszkolnych z miasta partnerskiego Vrbo pod Pradedem do zakładu produkującego jogurty,
- przyjazd gości z miasta partnerskiego Vrbo pod Pradedem (samorządowcy) oraz wymiana pomiędzy Związkiem Emerytów i Rencistów po stronie polskiej oraz czeskiej.

Gmina zrealizowała także inicjatywy z niemiecką gminą partnerską (wyjazd mieszkańców gminy Głogówek do miasta partnerskiego Rietberg) oraz gościła u siebie dwukrotnie dzieci i młodzież z Ukrainy w ramach wypoczynku kolonijnego.

Strzelce Opolskie

- Dni Ziemi Strzeleckiej - 10 lat współpracy Strzelce Opolskie – Holice: organizacja wystawy plastycznej "Czeskie Bajki", będącej efektem zorganizowanego konkursu; prezentacja zespołów muzycznych lokalnych i z miast partnerskich.
- projekt w ramach Programu ERASMUS+ pod nazwą „Znęcanie się – umiejętności, które mają znaczenie mimo granic”, z udziałem Włoch, Rumuni, Bułgarii, Czech i Polski. Główne cele projektu: przeciwdziałanie przemocy, poniżaniu, zastraszaniu, poszanowanie praw człowieka i praw dziecka.
- „Średniowiecznym szlakiem Śląska Opolskiego i Małopolski” - wymiana uczniów szkół partnerskich.
- Międzynarodowy Turniej Koszykówki Chłopców "Wspólna Europa".

- Turniej "Victoria Cup - Memorial Ladi Vojire".

Namysłów

W roku 1016 Gmina Namysłów realizowała współpracę zagraniczną zgodnie z treściami zawartymi w Umowach Partnerskich. Dodatkowo prowadzona jest regularna współpraca z partnerami, z którymi formalne umowy nie są podpisane.

- Zakończono projekt fundowania witraży do kościoła w Mikołajowie, realizowano projekt wspomagania Polaków i Ukraińców na Zachodniej Ukrainie, we Lwowie, Mikołajowie, Zimnej Wodzie i Jaremczy.
- Przy udziale zespołów z Centrum Twórczości Dzieci i Młodzieży Hakiczyna odbył się III Namysłowski Jarmark Kresowy.
- Razem z samorządowcami z Kiskore przeprowadzono w Namysłowie warsztaty wymiany doświadczeń samorządowych.
- W Niebielczycach uczestniczono w Targach Promocyjnych miast partnerskich.

Lewin Brzeski – prężna i serdeczna współpraca z węgierskim Szegvar

- W ostatnim tygodniu lipca 18-osobowa grupa młodzieży z gminy Lewin Brzeski wraz z opiekunami oraz delegacją oficjalną naszego Urzędu i lewińskiej Szkoły Podstawowej wyjechała do zaprzyjaźnionej węgierskiej gminy Szegvar. Młodzież w trakcie tygodniowej wymiany gościła u węgierskich rodzin, co pozwoliło im dokładniej poznać codzienne zwyczaje Węgrów.

Wymiany młodzieży to jeden z elementów rozwijanej z powodzeniem od 1997 roku partnerskiej współpracy pomiędzy samorządami gmin Lewin Brzeski i Szegvar. W ciągu tygodnia pobytu wzięliśmy udział w wielu wydarzeniach przygotowanych przez gospodarzy. 23 lipca w Szegvarze odbywał się „Festiwal Jezior”. Tego dnia uczestniczyliśmy w konkursie kulinarnym – gotowana przez nas zupa ogórkowa cieszyła się ogromnym powodzeniem. Danie zyskało uznanie jury i otrzymaliśmy dyplom za szybkie przygotowanie posiłku. W czasie „Festiwalu Jezior” dla dzieci i młodzieży przygotowano liczne atrakcje – był rejs łódką po rzece Kurcy, dmuchawce, konkursy oraz zabawy.

Mieliśmy również swój debiut na scenie. Obok grup węgierskich, nasza młodzież, wraz z dorosłymi, zaprezentowała swój program artystyczny, na który złożyły się piosenki: biesiadna i harcerska. Zabawa zakończyła się późnym wieczorem.

Niedzielę, 24.07 rozpoczęliśmy mszą świętą w kościele w Szegvarze. Niedzielny program dla dzieci i młodzieży organizowały rodziny węgierskie. Dorośli uczestnicy wymiany udali się na odpoczynek na basen w Csongradzie. Następnego dnia odbył się wyjazd do Szentese. Udaliśmy się na wycieczkę do muzeum kolejnictwa, gdzie poznaliśmy historię pociągów, a nawet mogliśmy przejechać się drezyną, zabawy było bez liku. Ale to tylko pierwsza z atrakcji... Największą niespodzianką było kąpielisko z basenami, wśród których wymienić należy basen olimpijski, basen z wodą termalną, brodziki, zjeżdżalnie i inne atrakcje. We wtorek, 26 lipca odbyło się zwiedzanie najważniejszych instytucji w Szegvárze. Odwiedziliśmy przedszkole, szkołę, lokalne muzeum kultury. Po południu dla młodych uczestników wymiany zaplanowano warsztaty artystyczne – w ramach zajęć uczestnicy mogli samodzielnie wykonać biżuterię. Impreza odbywała się w szegvárskim zamku. W środowy poranek wybraliśmy się do zoo do Szeged, gdzie można było zobaczyć ciekawe okazy egzotycznych

zwierząt. Po upalnym dniu w zoo ukojenie przyniosła kąpiel na basenie w miejscowości Hódmezővásárhely. Po całodziennych kąpielach wodnych i słonecznych młodzież polska i węgierska mogła konkurować ze sobą w atrakcyjnie zorganizowanych podchodach. Grupa dziewcząt z Polski zajęła pierwsze miejsce! Czwartkowy poranek wybraliśmy się na wycieczkę do Szegvár Landor Lake, gdzie mieliśmy możliwość pływać na łódce, motorówce oraz rowerze wodnym. Następnie zostaliśmy zaproszeni na wspaniałą zupę rybną, gotowaną i serwowaną przez węgierskich wędkarzy. Wieczorem odbyła się pożegnalna uroczystość z wzajemnym wręczaniem upominków – od gminy, szkoły oraz rodzin. Następnego dnia nadszedł czas pożegnania. Trudno było się rozstać, niejednemu popłynęły łzy. Wyjazd należy zaliczyć do bardzo udanych, oprócz pogody, doświadczyliśmy również dobrze znanej węgierskiej gościnności oraz towarzyszącej pobytowi niezwyklej atmosferze. O godzinie 8.30 wyruszyliśmy w drogę powrotną do domu, ciesząc się, że już za rok powitamy naszych węgierskich przyjaciół w Lewinie Brzeskim.

– **Węgiersko-polskie spotkanie wędkarzy**

W dniach 29.08 -02.09 br. mieliśmy przyjemność gościć w naszej gminie wędkarzy z Węgier, wraz z Burmistrzem miasta Szegvar Panem László Gémes. Goście przyjechali na zaproszenie Burmistrza Lewina Brzeskiego Pana Artura Kotary, któremu pragniemy serdecznie podziękować za umożliwienie współpracy między Szegvarem a Lewinem również na szczeblu sportowym jakim jest wędkarstwo.

Nasi goście podczas pobytu w Lewinie mieli okazję, aby przede wszystkim powędrować na naszych wodach, zwiedzić lokalne atrakcje związane z wędkarstwem, spróbować ryb występujących u nas, i wymienić doświadczenia i opowieści z serii "big fish". Pierwszego dnia goście z Węgier zapoznali się z wodami, których gospodarzem jest Koło PZW Lewin Brzeski, poznali rozmieszczenie terenu, gatunki występujące u nas i mogli spróbować swoich sił w wędkowaniu. W dniu następnym odwiedziliśmy ośrodek zarybieniowy Poliwoda, gdzie Dyrektor Biura Okręgu Pan Jakub Roszuk zorganizował nam pyszne przyjęcie oraz oprowadził po ośrodku pokazując funkcjonowanie gospodarki rybackiej na terenie naszego okręgu. Wędkarze z Węgier mogli skosztować pstrąga i karpia, dwóch wiodących gatunków hodowanych na stawach w Poliwodzie, których walory smakowe bardzo przypadły do gustu naszym węgierskim wędkarzom. Po wizycie w Poliwodzie zabraliśmy naszych gości nad jezioro Turawskie oraz do rybacówki Okręgu PZW w Opolu, gdzie mogli poobserwować wędkarstwo od strony rekreacyjnej i turystycznej, czym zajmuje się właśnie rybacówka. Węgrzy podczas naszego zeszłorocznego pobytu w mieście Szegvar byli, oprócz wędkarstwa, zainteresowani również rolnictwem na naszych terenach, gdyż wielu z wędkarzy, których poznaliśmy, posiadało również swoje pola i zajmowało się ich uprawą. Chcąc spełnić życzenia gości zorganizowaliśmy im wycieczkę objazdową do gospodarstw rolnych Pana Scholza znajdujących się na terenie naszej gminy, gdzie mogli zapoznać się z hodowlą bydła mięsnego, danieli i koni oraz wymienić doświadczenia z zakresu rolnictwa. Chcielibyśmy podziękować Panu Scholzowi za udostępnienie i oprowadzenie nas po swoim gospodarstwie, oraz za smaczny poczęstunek.

Ostatniego dnia pobytu Zarząd naszego Koła zorganizował drużynowe zawody dla gości z Węgier. Zawodnicy wędkowali w dwu-osobowych węgiersko-polskich drużynach na wodzie 0.118 w Lewinie Brzeskim. Nasi koledzy poradzili sobie bardzo dobrze, każda drużyna miała ryby, a zwycięzcą został kolega Tibor z Węgier, który wyłowił dwa piękne szczupaki, serdecznie gratulujemy :) Puchary i medale wręczyli Burmistrzowie miasta Szegvar i Lewina Brzeskiego. Wieczorem odbyło się przyjęcie pożegnalne podczas którego Pan Burmistrz Artur Kotara wraz z zastępcą Panem Dariuszem Struskim

oraz Prezesem Koła PZW Lewin Brzeski Panem Stanisławem Starzec uroczyście pożegnali naszych gości wręczając upominki, deklarując chęć dalszej współpracy i dziękując za dotychczasową. Rewanżując się Burmistrz Szegvaru Pan László Gémes wręczył własne upominki przywiezione z Węgier oraz zaprosił do odwiedzin Szegvaru.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania i uatrakcyjnienia pobytu naszych gości z Węgier: Panu Burmistrzowi oraz współpracownikom, Pani Uli oraz Panu Leszkowi za zakwaterowanie, Panu Jakubowi Roszuk za zorganizowanie wycieczki do Poliwody, Panu Szolcowi za możliwość zwiedzenia jego gospodarstwa, Panu Jurkowi za tłumaczenie, Panu Pawłowi Dubinie za poczęstunek, oraz wszystkim członkom Zarządu, i nie tylko, za prężną organizację, poświęcenie swojego czasu i środków po to by nasi goście byli zadowoleni z pobytu u nas i zechcieli jeszcze nas odwiedzić :)

Tułowice

Najistotniejszą inicjatywą zagraniczną zrealizowaną w zeszłym roku była realizacja wspólnego projektu z Gminą Bela pod Pradedem, który był dofinansowany w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Pradziad w ramach Programu Interreg V-A. W ramach tego projektu przygotowano i wydrukowano 3000 egzemplarzy przewodnika turystyczno - przyrodniczo - kulturalnego po Gminie Tułowice i Gminie Bela pod Pradedem.

Leśnica

- Zakup samochodu strażackiego dla OSP Wysoka.
- Koncert kwartetu saksofonowego w Hirschaid.
- Wymiana młodzieży pomiędzy gminą Hirschaid, a gminą Leśnica.
- Udział delegacji z Hirschaid i Crostwitz w dożynkach gminnych.
- Udział delegacji z gminy Leśnica podczas spotkania partnerów JOUR-FIXE.
- Projekt pomiędzy szkołami w Crostwitz i w Leśnicy "Dzieci Europy".
- Pobyt i koncerty orkiestry z Zell am Moos w Austrii w gminie Leśnica.

Kluczbork - 10 LAT PARTNERSTWA z niemiecką gminą partnerską

W dniu 30 sierpnia 2016 w Kluczborskim Domu Kultury odbyła się Konferencja z udziałem gości Lebenshilfe Bad Dürkheim i Lebenshilfe Goslar, władz i społeczności lokalnej oraz podopiecznych naszego stowarzyszenia i ich rodzin. Konferencja poświęcona była 10-leciu Partnerstwa, a jej kulminacyjnym momentem było podpisanie Umowy o partnerstwie pomiędzy Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nadzieja” a Lebenshilfe Bad Dürkheim oraz pomiędzy Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nadzieja” a Lebenshilfe Goslar. Podczas uroczystości odśpiewano „Odeę do radości” w języku niemieckim i języku polskim. Konferencję uwieńczył występ artystyczny pn. „Pory roku” w wykonaniu osób niepełnosprawnych- uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, opracowany na motywach muzycznych A. Vivaldi(Lato, Jesień, Zima) i E. Griega (Poranek).

Skoroszyce i Skoroszice

Dn. 6 sierpnia 2016 r. reprezentacja naszej gminy pod przewodnictwem Pani Wójt gościła w zaprzyjaźnionych czeskich Skoroszicach na corocznych rekreacyjno- sportowych potyczkach. Tegoroczna impreza przebiegała pod przewodnim hasłem „ W świecie baśni”. Samorządowcy naszych południowych sąsiadów w przebraniu

książąt, królewien, księżniczek tudzież innych przedstawicieli świata z tysiąca i jednej nocy towarzyszyli uczestnikom rozgrywek. Nasza drużyna wróciła z pucharem i medalami za współuczestnictwo w zawodach.

W dniu 11 czerwca 2016 r. odbyły się w Gminie Zawody Sportowo -Pożarnicze. W zawodach udział wzięło 19 drużyn z naszych OSP. Zaproszono również strażaków z Republiki Czeskiej, lecz zaszczyliła nas jedynie kilkusobowa delegacja przedstawicieli Mikroregionu Żukowskiego.

Gorzów Śląski

- Maj 2016: Wymiana szkolna między dziećmi z Szkół gimnazjalnych z Gorzowa Śląskiego i Landsberg (DE). Młodzież rozlokowana był wśród rodzin młodzieży gimnazjalnej. Na realizację programu Zespół Szkolno Gimnazjalny pozyskał środki finansowe z Polsko Niemieckiej Współpracy Młodzieży.
- Lipiec/ sierpień 2016: Międzynarodowy obóz partnerski Gmin Gorzów Śląski- Landsberg-Fehervarcsurgó. Od 2012 roku trójstronny obóz partnerki odbywa się kolejno co roku w innym państwie. W tym roku w Gorzowie Śląskim gościliśmy dzieci (w wieku od 7 do 14 lat) z Landsberg i Fehervarcsurgó. W 2017 dzieci z Gorzowa Śląskiego i Fehervarcsurgo spędzą tydzień obozowania w Landsbergu.
- Wrzesień 2016: Wizyta partnerska z okazji jubileuszu 25. lecia podpisania traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między Polską a Niemcami oraz z okazji jubileuszu 10. lecia podpisania umowy partnerskiej między Gorzowem Śląskim i Landsbergiem.

Krapkowice

Obóz Językowy realizowany w ramach współpracy z miastem Camas, Gminą Morawia i Zabierzów. Działanie polega na tygodniowej nauce uczniów na obozie językowym realizowanym co dwa lata, u każdego z polskich partnerów. Miasto Camas natomiast deleguje lektorów języka angielskiego. Dodatkowo obozowi towarzyszą zajęcia metodyczne dla nauczycieli realizowane przed lub po obozie.

W obozie średnio uczestniczy ok. 50 uczniów ze wszystkich gmin partnerskich z Polski.

Nysa

- 5-8 maja 2016 r. – wizyta władz miasta i mieszkańców Nysy w Ingelheim. Wymiana młodzieży, współpraca pomiędzy strażakami oraz korzystanie z dobrych praktyk to główne efekty wizyty nyskiej delegacji w partnerskim mieście Ingelheim. W dniach od 5 do 8 maja 2016 r. w Ingelheim przebywała 23-osobowa delegacja z Nysy na czele z Burmistrzem Nysy Kordianem Kolbiarzem. W wizycie brali udział również członkowie Rady Miejskiej w Nysie a także liczni mieszkańcy Nysy, wśród których byli również członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Miast Partnerskich Nysy. Władze Nysy w czasie spotkania przedstawiły możliwości współpracy gospodarczej oraz wskazały gminne tereny inwestycyjne jako miejsca potencjalnego lokowania kapitału. Równolegle, przedstawiciel nyskiej straży pożarnej spotkał się z przedstawicielami ingelheimskich strażaków. W czasie spotkania omówiono zasady szkolenia strażaków, niezbędnego ekwipunku oraz wyposażenia remiz strażackich. Bardzo ważny element nyskiej delegacji stanowili Nysianie, którzy w latach ubiegłych, w swoich domach gościli rodziny z Ingelheim. W ramach rewizyty spotkali się ze swoimi niemieckimi przyjaciółmi i gościli u nich w domach. Warty podkreślenia jest fakt, że niektóre rodziny pielęgnują przyjaźń już od ponad 8 lat. Członkowie Stowarzyszenia Miast Partnerskich Ingelheim (FIS e.V) oraz Stowarzyszenia Przyjaciół Miast Partnerskich Nysy uzgodnili i zaplanowali wiele wspólnych projektów na przyszły rok.
- W dniach 26-28 maja 2016 r. na zaproszenie Uczniowskiego Klubu Sportowego „Sporting” Nysa gościła w Nysie niemiecką drużynę SV Fortuna Seppenrade z partnerskiego miasta Ludinghausen.

Na boisku Gimnazjum Nr 2 w Nysie odbył się MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ MIAST PARTNERSKICH - „NYSA CUP 2016” o Puchar Burmistrza Nysy z udziałem drużyn: SV Fortuna Seppenrade (Niemcy), FK Šumperk (Czechy) i UKS „Sporting” Nysa (Polska).

- Listopad 2016 r. - udział przedstawicieli władz Kołomyi, Tarnopola oraz miasta Sighet (Rumunia) w uroczystościach 98. Rocznicy Odzyskania Niepodległości.
- 19-22 maja 2016 r.- udział delegacji władz miasta i radnych Rady Miejskiej w Kołomyi, Tarnopol, Šumperka i Jesenika w obchodach święta miasta Dniach Nysy.
- W dniach 01-04.03.2016 r. Gmina Nysa gościła delegację z gruzińskiego miasta Batumi - stolicy Autonomicznej Republiki Adżarii. Była to pierwsza wizyta przedstawicieli tego miasta, którzy przyjechali na zaproszenie Burmistrza Nysy. Głównym celem przyjazdu było przeprowadzenie konsultacji i nakreślenie kierunków współpracy w zakresie turystyki, kultury, sportu, wymiany młodzieży oraz pod względem inwestycyjnym.
- W dniu 13.10.2016 r. w Šumperku miały miejsce uroczystości związane z obchodami 20 rocznicy zawarcia umowy partnerskiej. W ramach uroczystości odbył się koncert podczas którego podpisano deklarację potwierdzającą partnerstwo pomiędzy zaprzyjaźnionymi miastami. Umowa partnerska między Nysą, a Šumperkiem została zawarta w roku 1996r. Ówcześni sygnatariusze umowy oraz jej twórcy uświetnili swym udziałem uroczystość w Šumperku. Część artystyczną wieczoru zapewnił zespół Truck One, który tworzą uczniowie Prywatnej Szkoły Muzyki Rozrywkowej w Nysie oraz grupy 05 A Redeček z Šumperka.
- 10-13 czerwca 2016 – przyjazd biegaczy z miast partnerskich – tj. z Lüdinghausen, z Tarnopola oraz z Šumperka i Jesenika razem około 35 biegaczy wraz z kibicami. Biegacze wzięli udział w Biegu Nyskim organizowanym corocznie w Nysie. Grupą zajmowali się przez okres pobytu w Nysie członkowie SPMPN.
- 22-26 lipca 2016 - projekt SPORT BEZ GRANIC przyjazd młodych piłkarzy z miast partnerskich (Kołomyja, Tarnopol, Šumperk, Jesenik). Rozegrano turniej piłkarski pomiędzy piłkarzami z miast partnerskich a nyskimi piłkarzami oraz zorganizowano i zrealizowano wspólny program dla młodzieży. Przybyło po 15 piłkarzy z każdego miasta + trenerzy i opiekunowie.
- 15-18.09.2016r. - wyjazd biegaczy z Nysy ze Stowarzyszenia Przyjaciół Miast Partnerskich Nysy do Lüdinghausen na bieg, który odbył się tam podczas święta miasta. Nasi biegacze pobiegli w ramach rewizyty pobytu w Nysie w czerwcu br. biegaczy z Lüdinghausen.

Prudnik – intensywna współpraca Prudnickiego Ośrodka Kultury z partnerami czeskimi

- „Bruntal celem polskich turystów” – 6 inicjatyw zrealizowanych w ramach projektu: wspólne działania kulturalne , turystyczne różnych grup.
- „Potrzeba więcej ruchu” - 6 inicjatyw zrealizowanych w ramach projektu: wspólne działania kulturalne , turystyczne różnych grup z Urzędem Miasta Bruntal.
- Warsztaty artystyczne Prudnik-Northeim – z Młodzieżowym Centrum Kultury Northeim zrealizowaliśmy 8 inicjatyw: warsztaty, wycieczki, wernisaż, koncerty.
- „Zabawne Pogranicze” – 26 inicjatyw zrealizowanych w ramach projektu realizowanego z MIKS Krnov: warsztaty , wycieczki, koncerty.
- „Jarmark Bożonarodzeniowy” 4 inicjatywy zrealizowane w ramach projektu z MIKS Krnov: warsztaty , wycieczki, koncerty.
- „Zręczne ręce” – projekt realizowany z MIKS Krnov, w ramach którego zrealizowano 22 specjalistyczne projekty z arteterapii: m. in.: enkaustyka, czy linoryt.

W większości są to działania kulturalne, młodzieżowe i niektóre sportowo-turystyczne. POK zrealizował łącznie 72 inicjatywy bez spotkań dotyczących realizacji innych działań. Ponadto inicjatywy z partnerami zagranicznymi dla gminy Prudnik realizuje Agencja Promocji i Rozwoju Gminy Prudnik, która za rok 2016 wykazała 10 inicjatyw z dziedziny kultury i turystyki.

Paczków

- na przełomie maja i czerwca 2016 r. zorganizowane zostały w Paczkowie Międzynarodowe warsztaty malarskie „Sztuka Blisko Nas”, w których wzięli udział przedstawiciele miast partnerskich Javornika i Uzes. Plener malarski zakończył się międzynarodowym wernisażem wystawy;
- w lipcu 2016 r. na zaproszenie partnerskiego miasta Einbeck w Niemczech młodzież z paczkowskiego gimnazjum i szkoły średniej pojechała na Eurocamp – wydarzenie kulturalno – edukacyjno-sportowe z udziałem młodzieży i wychowawców z Niemiec, Francji, Słowacji i Polski;
- we wrześniu 2016 r. z przyjacielską wizytą do Paczkowa przyjechała grupa osób reprezentujących Towarzystwo Polsko -Francuskie ze Słowacji (miejscowość Topolczany). W związku z tym powstały plany na 2017 r. , rewizyty w miejscowości Topolczany;
- na zaproszenie miasta partnerskiego Einbeck w Niemczech w październiku 2016 r. – delegacja z Paczkowa wzięła udział w uroczystych obchodach Eulenfest (Święto Sowy). Podczas spotkania zostały omówione szczegóły przyjazdu Niemców do Paczkowa w 2017 r. z okazji 25-lecia partnerstwa;
- w maju oraz we wrześniu wraz z partnerskim miastem Javornik w Czechach przystąpiliśmy do złożenia wniosków o dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w programie Interreg V-A. Zostały złożone 3 wnioski, które zostały zarekomendowane do otrzymania dofinansowania. Są to projekty inwestycyjne oraz promocyjne, a zarazem podkreślające wartość współpracy transgranicznej.
- wspólnie realizowano również projekty w zakresie sportu. Młodzież wyjeżdżała do Mikulovic i Javornika na turnieje siatkówki, piłki nożnej, a zaproszona młodzież z czeskiej strony brała udział w Igrzyskach dzieci i młodzieży w Paczkowie;

II.5. KIERUNKI GEOGRAFICZNE WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

łącznie gminy województwa opolskiego w 2016 podejmowały inicjatywy z 28 krajami. Najwięcej inicjatyw w 2016 roku gminy województwa opolskiego zrealizowały z partnerami z Czech – 226 inicjatyw (co stanowi ponad 38% wszystkich zrealizowanych inicjatyw) oraz z Niemiec 154 inicjatywy – co stanowi 26% wszystkich inicjatyw. Na kolejnym miejscu ze względu na ilość podjętych inicjatyw plasuje się Ukraina - 76 inicjatyw (tutaj odnotowujemy wzrost o ponad 35,7% w stosunku do roku 2015). W sumę inicjatyw wliczają się też przedsięwzięcia, w które zaangażowało się wielu partnerów zagranicznych.

Najaktywniejsze gminy we współpracy z partnerami z Czech to:

- Prudnik (64)
- Paczków (27),
- Nysa (35).

Z nadesłanych ankiet wynika, że ponad 72% gmin, które w roku 2016 realizowały współpracę z partnerami zagranicznymi, zrealizowało przynajmniej 1 inicjatywę z partnerem czeskim.

Najaktywniejsze gminy we współpracy z partnerami z Niemiec to:

1. Opole (20),
2. Leśnica (9),
3. Kluczbork, Nysa (7).

Niezmiennie zdecydowana większość gmin województwa opolskiego podejmuje inicjatywy we współpracy z partnerami z terenu Republiki Federalnej Niemiec. Ponad 83% gmin, które w roku 2016 realizowały współpracę z partnerami zagranicznymi, podjęło przynajmniej 1 inicjatywę z partnerami niemieckimi.

Najaktywniejsze gminy we współpracy z partnerami z Ukrainy to:

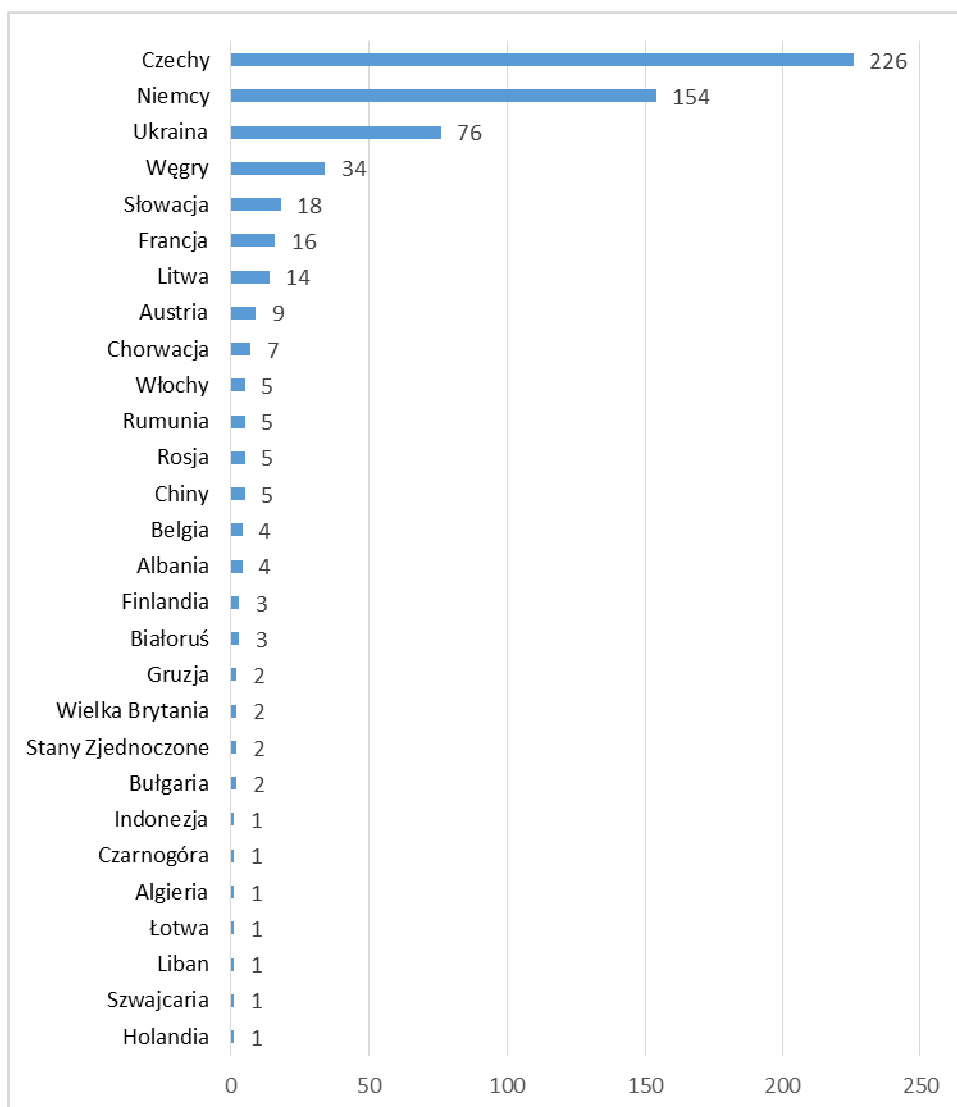
- Opole (15),
- Nysa (13),
- Namysłów (8).

Ponad 31% gmin, które w roku 2016 realizowały współpracę z partnerami zagranicznymi, podjęło przynajmniej 1 inicjatywę z partnerami ukraińskimi, co stanowi 9 punktowy wzrost w stosunku do roku 2015 (niespełna 23%).

Dalej:

- Węgry	34 inicjatywy
- Słowacja	18 inicjatyw
- Francja	16 inicjatyw
- Litwa	14 inicjatyw
- Austria	9 inicjatyw
- Chorwacja	7 inicjatyw
- Chiny	5 inicjatyw
- Rosja	5 inicjatyw
- Rumunia	5 inicjatyw
- Włochy	5 inicjatyw
- Albania	4 inicjatywy
- Belgia	4 inicjatywy
- Białoruś	3 inicjatywy
- Finlandia	3 inicjatywy
- Bułgaria	2 inicjatywy
- Stany Zjednoczone	2 inicjatywy
- Wielka Brytania	2 inicjatywy
- Gruzja	2 inicjatywy
- Holandia	1 inicjatywa
- Szwajcaria	1 inicjatywa
- Liban	1 inicjatywa
- Łotwa	1 inicjatywa

- Algieria 1 inicjatywa
- Czarnogóra 1 inicjatywa
- Indonezja 1 inicjatywa

Wykr. 8. Kierunki współpracy zagranicznej gmin w 2016 r.

II.6. WSPÓŁPRACA GMIN WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO Z PARTNERAMI Z REGIONÓW PARTERSKICH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

Gminy z terenu województwa opolskiego podjęły w 2016 roku w sumie 155 inicjatyw z gminami i miastami partnerskimi położonymi w regionach partnerskich województwa opolskiego. Znaczna część tych inicjatyw dotyczyła partnerów czeskich: podjęto w sumie 82 takie inicjatywy (w roku 2015: 78). Z partnerami w kraju ołomunieckim 74 inicjatywy (z czego 27 inicjatyw zrealizował Paczków, a Nysa 25) oraz 8 inicjatyw z partnerami z kraju środkowoczeskiego, z którym województwo opolskie powiązane jest Porozumieniem Czterostronnym. Warto dodać, że lwią część (przynajmniej 64; dane wykazane w ankietach nie pozwalają na bardziej precyzyjną kalkulację tych inicjatyw) pozostałych inicjatyw realizowanych z partnerami czeskimi realizowana była z samorządami z terenu kraju morawsko-śląskiego, z którym Województwo Opolskie zamierza podpisać porozumienie o współpracy jeszcze w tym roku .

Gminy podjęły 35 inicjatyw we współpracy z partnerami z terenu Nadrenii-Palatynatu, regionu partnerskiego województwa opolskiego w RFN - z partnerami z Nadrenii-Palatynatu współpracowało 27,8% gmin, które w roku 2016 realizowały współpracę z partnerami zagranicznymi. Najwięcej inicjatyw z partnerami z Nadrenii-Palatynatu zrealizowały gminy Nysa (7) oraz Opole i Namysłów - po 5 inicjatyw.

Gminy zrealizowały także 26 inicjatyw z partnerami z obwodu Iwano-Frankiwskiego na Ukrainie, w realizację których zaangażowanych było 9 gmin z terenu województwa. Najaktywniejszymi gminami we współpracy z Iwano-Frankiwskiem były gminy Nysa - 9 inicjatyw, Opole – 6 i Namysłów – 4 inicjatywy. 2 inicjatywy zrealizował Niemodlin, a Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Krapkowice, Łambinowice i Skoroszyce po 1.

Zrealizowano także 5 inicjatyw z partnerami z komitatu Fejer na Węgrzech. Z Fejerem współpracowały gminy: Opole, które zrealizowało 4 inicjatywy oraz Gorzów Śląski - 1 inicjatywa.

Gminy deklarują zrealizowanie także 3 inicjatyw z austriacką Styrią (po 1 inicjatywie: Niemodlin, Opole i Tarnów Opolski), oraz 2 z regionem Arad w Rumunii (Nysa i Niemodlin) i 2 z regionem Burgundia-Franche Comte we Francji (Strzelce Opolskie i Opole).

III. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

W celu przeprowadzenia corocznego monitoringu kontaktów zagranicznych samorządu terytorialnego w roku 2016 starostwa powiatowe województwa opolskiego poproszone zostały o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej, zawierającej pytania dotyczące kwestii związanych ze współpracą międzynarodową. Wypełnione ankiety dostarczyły w rezultacie wszystkie starostwa powiatowe z terenu województwa opolskiego.

III.1. MIĘDZYNARODOWE UMOWY PARTNERSKIE POWIATOWE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

III.1.1. Nowe partnerstwa nawiązane przez powiaty województwa opolskiego w 2016 r.

W roku 2016 powiaty z terenu województwa opolskiego nie podpisały nowych umów z partnerami zagranicznymi. Z 11 powiatów województwa opolskiego (inicjatywy Miasta Opole podsumowane zostały w części dotyczącej miast i gmin) tylko powiat namysłowski nie posiada sformalizowanej współpracy z partnerami zagranicznymi.

III.1.2 Sposoby nawiązywania współpracy międzynarodowej

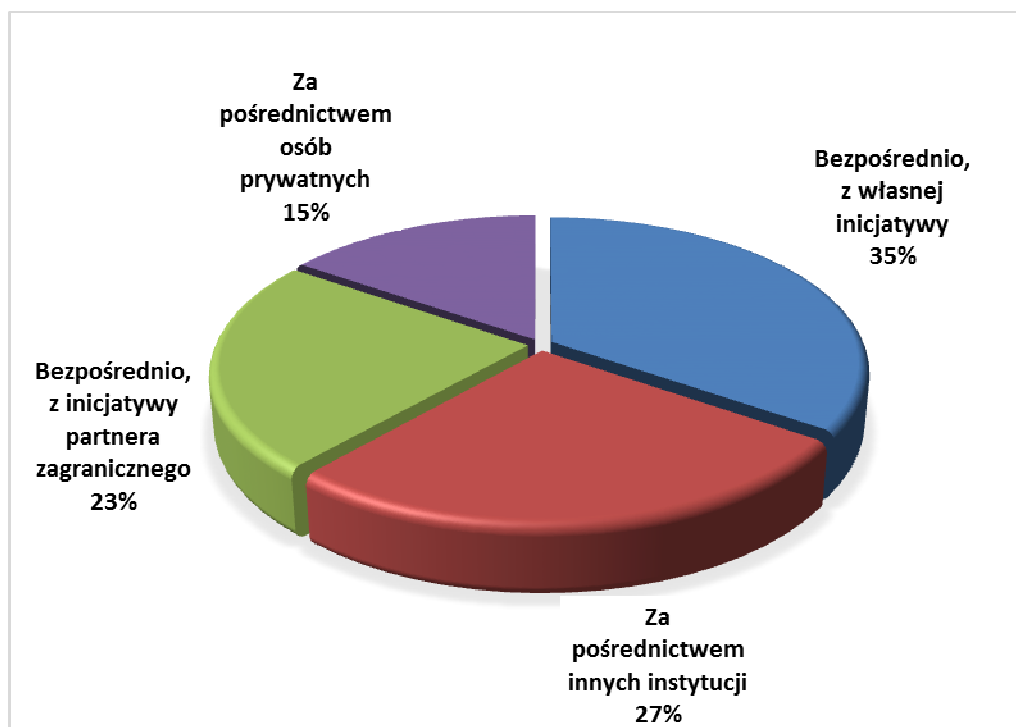
W aktualnych ankietach zbadany został, w celu uzyskania pełniejszej wiedzy na temat współpracy z partnerami zagranicznymi na poziomie powiatów także sposób, w jaki starostwa nawiązały współpracę z partnerami zagranicznymi.

Wyniki tego badania prezentują się następująco:

- g) **z własnej inicjatywy** nawiązano współpracę z 9 partnerami zagranicznymi,
- h) **z inicjatywy partnera zagranicznego** nawiązano współpracę w przypadku 6 partnerstw,
- i) **za pośrednictwem osób prywatnych** nawiązano współpracę w przypadku 4 partnerstwa,
- j) **za pośrednictwem innych instytucji** nawiązano współpracę w przypadku 7 partnerstw,

- k) żaden powiat nie zadeklarował nawiązania partnerstwa z którymkolwiek z partnerów poprzez **dedykowane serwisy internetowe**, żaden z powiatów nie wybrał też opcji „w innych okolicznościach”.

Wykres obrazuje udział procentowy poszczególnych sposobów nawiązania współpracy

Wykr.9. Sposoby nawiązywania współpracy zagranicznej przez powiaty woj. opolskiego

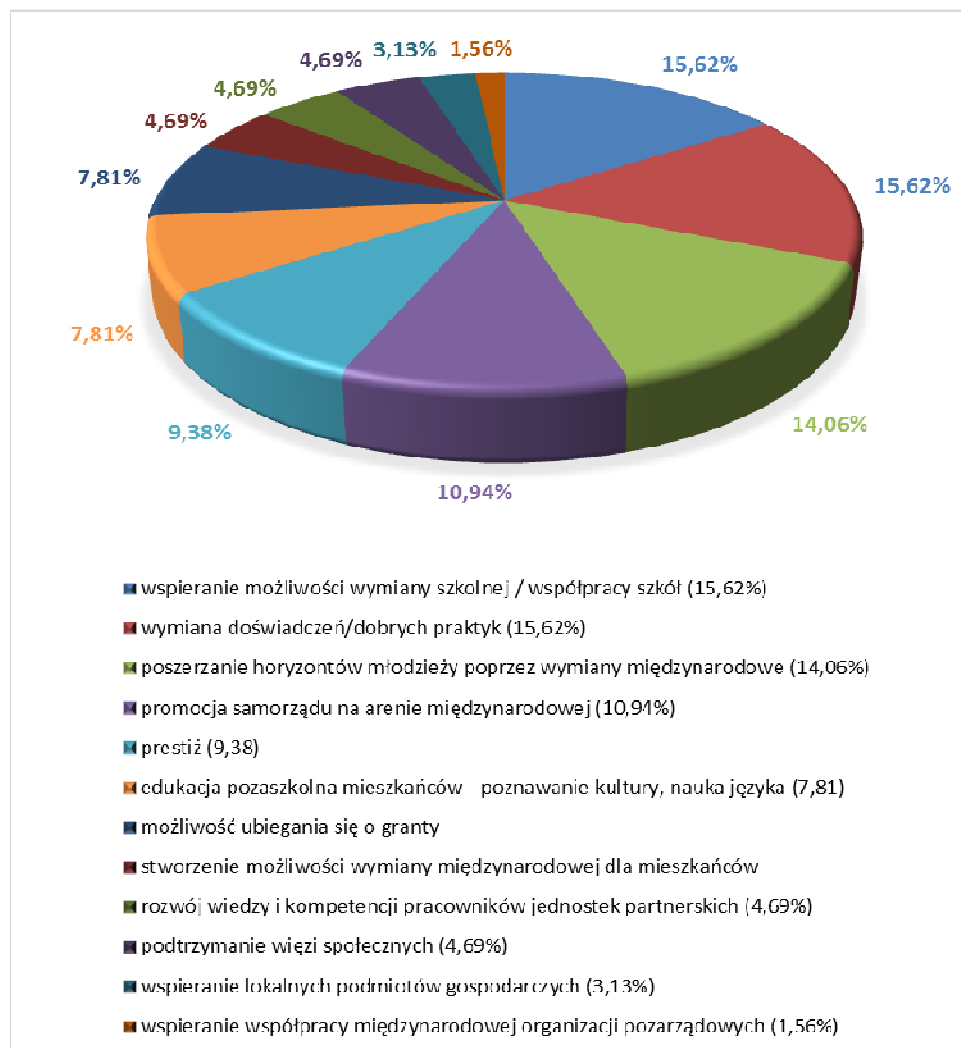
III.1.3 Cele przyświecające realizowanej przez powiaty współpracy międzynarodowej.

Tegoroczne ankiety pozwoliły także na zbadanie kwestii dotyczących powodów nawiązywania współpracy zagranicznej przez samorządy na terenie województwa opolskiego. Na pytanie: „Jakie cele przyświecają realizowanej przez Państwa współpracy międzynarodowej?” powiaty odpowiedziały twierdząco w poniżej wymienionych opcjach:

- stworzenie możliwości wymiany międzynarodowej dla mieszkańców – w 3 przypadkach,
- poszerzanie horyzontów młodzieży poprzez wymiany międzynarodowe – w 9 przypadkach,
- wspieranie możliwości wymiany szkolnej / współpracy szkół – w 10 przypadkach
- wspieranie współpracy międzynarodowej organizacji pozarządowych – w przypadku,
- promocja samorządu na arenie międzynarodowej – w 7 przypadkach,
- rozwój wiedzy i kompetencji pracowników jednostek partnerskich – w 3 przypadkach,
- edukacja pozaszkolna mieszkańców - poznawanie kultury, nauka języka – w 5 przypadkach,
- wymiana doświadczeń/dobrych praktyk, przeniesienie najlepszych rozwiązań zagranicznych na grunt lokalny – w 10 przypadkach,
- wspieranie lokalnych podmiotów gospodarczych – w 2 przypadkach,
- podtrzymanie więzi społecznych – w 3 przypadkach,

- k. możliwość ubiegania się o granty krajowe, unijne, międzynarodowe na realizację projektów – w 5 przypadkach,
- l. prestiż – w 6 przypadkach.

Wartości procentowe powyżej przytoczonych danych liczbowych obrazuje poniższy wykres:

Wykr. 10. Cele współpracy zagranicznej powiatów woj.opolskiego 2016

Pytanie umożliwiło wielokrotny wybór. Żaden z samorządów powiatowych nie wybrał opcji, która pozwalała na wymienienie innych celów współpracy, stąd można wyciągnąć wniosek, że odpowiedzi dają całościowy obraz celów, jakie przyświecają samorządom w podejmowaniu współpracy z partnerami zagranicznymi. Jednocześnie widoczne staje się, że samorzady większą uwagę zwracają na wymianę doświadczeń, stworzenie możliwości wymiany międzynarodowej w sferze edukacji oraz ogólnie wymianę mieszkańców, niż skupiają się stricte na wsparciu sektora gospodarki.

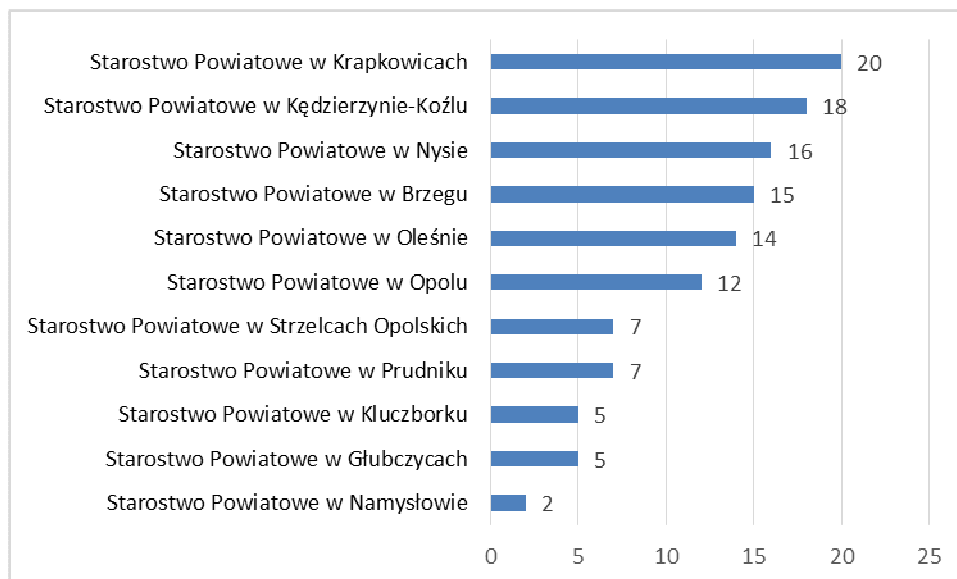
III.2. AKTYWNOŚĆ ZAGRANICZNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

Ogólna liczba inicjatyw, jakie powiaty województwa opolskiego podejmowały we współpracy z partnerami zagranicznymi w 2016 roku wynosi 121. Wszystkie powiaty prowadziły współpracę z partnerami zagranicznymi w roku 2016 – realizując od 2 do 20 inicjatyw.

Najbardziej aktywnymi powiatami we współpracy zagranicznej w roku 2016 były:

- 4) powiat krapkowicki – 20 inicjatyw z partnerami zagranicznymi,
- 5) powiat kędzierzyńsko-kozielski – 18 inicjatyw
- 6) powiat nyski – 16 inicjatyw.

Wykr.11. Aktywność współpracy zagranicznej powiatów woj.opolskiego 2016

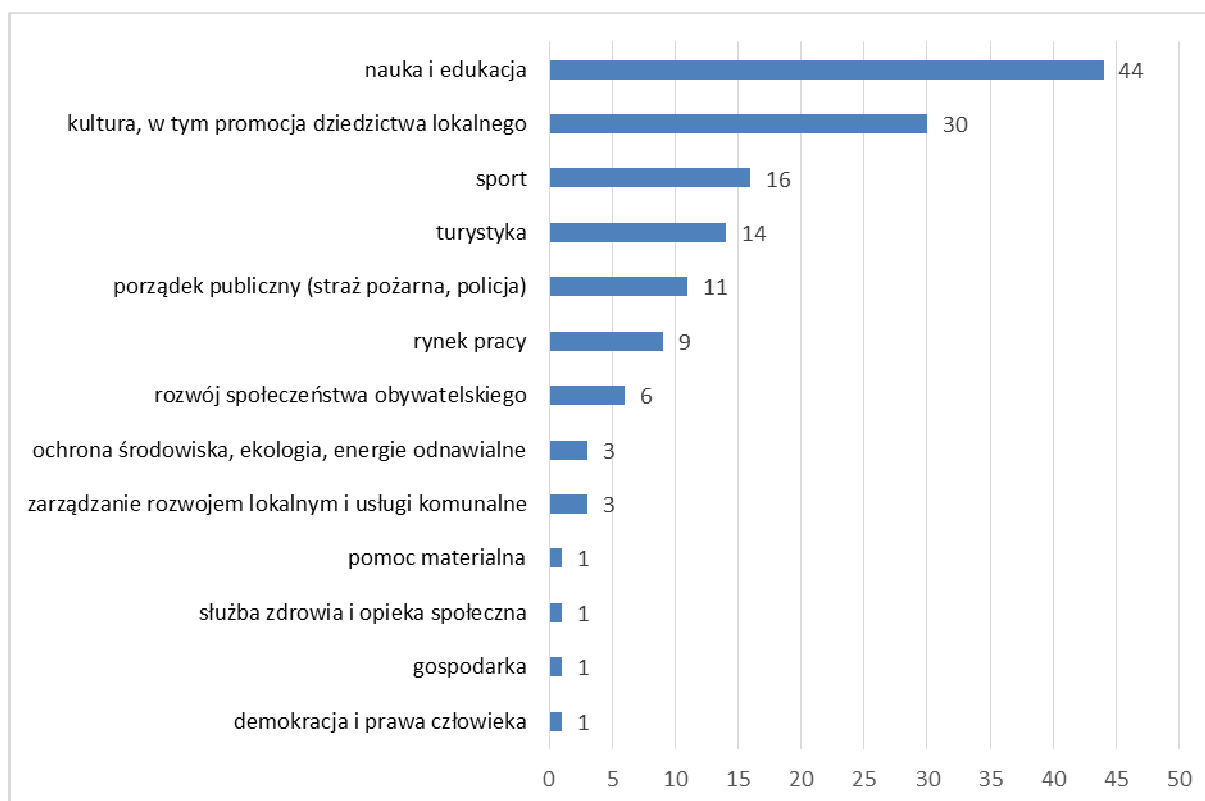
III.3. DZIEDZINY WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ POWIATÓW W ROKU 2016

W tegorocznych ankietach kierowanych do samorządów z terenu województwa opolskiego zaktualizowane i częściowo doprecyzowane zostały dziedziny współpracy międzynarodowej. Zmiana ta wynika z sugestii samorządów oraz wyników ankiet z lat ubiegłych, w których niejednokrotnie zbyt mało precyzyjnie udawało się ustalić faktyczną dziedzinę, w jaką wpisywało się dane przedsięwzięcie. Aktualnie badaneankiety obejmowały następujące dziedziny współpracy:

- 1) zarządzanie rozwojem lokalnym i usługi komunalne,
- 2) kultura, w tym promocja dziedzictwa lokalnego,
- 3) rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- 4) demokracja i prawa człowieka,
- 5) turystyka,
- 6) sport,
- 7) nauka i edukacja,
- 8) gospodarka,
- 9) ochrona środowiska, ekologia, energie odnawialne,
- 10) służba zdrowia i opieka społeczna,
- 11) porządek publiczny (straż, policja),
- 12) rynek pracy,
- 13) pomoc materialna,

14) inne.

Większość wykazywanych przez samorzady powiatowe inicjatyw wpisywała się w dziedzinę edukacji oraz kultury. Dalej plasują się inicjatywy w dziedzinie sportu, turystyki oraz te, wpisujące się w dziedzinę „porządek publiczny” oraz rynek pracy. Nieco mniej inicjatyw powiaty zrealizowały w dziedzinach zarządzanie rozwojem lokalnym i usługi komunalne, ochrona środowiska, ekologia, energie odnawialne oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Po jednej inicjatywie powiaty wykazały w dziedzinach: demokracja i prawa człowieka, gospodarka, służba zdrowia i opieka społeczna oraz pomoc materialna. Dane liczbowe obrazuje następujący wykres:

Wykr.12 Dziedziny współpracy zagranicznej powiatów woj.opolskiego 2016

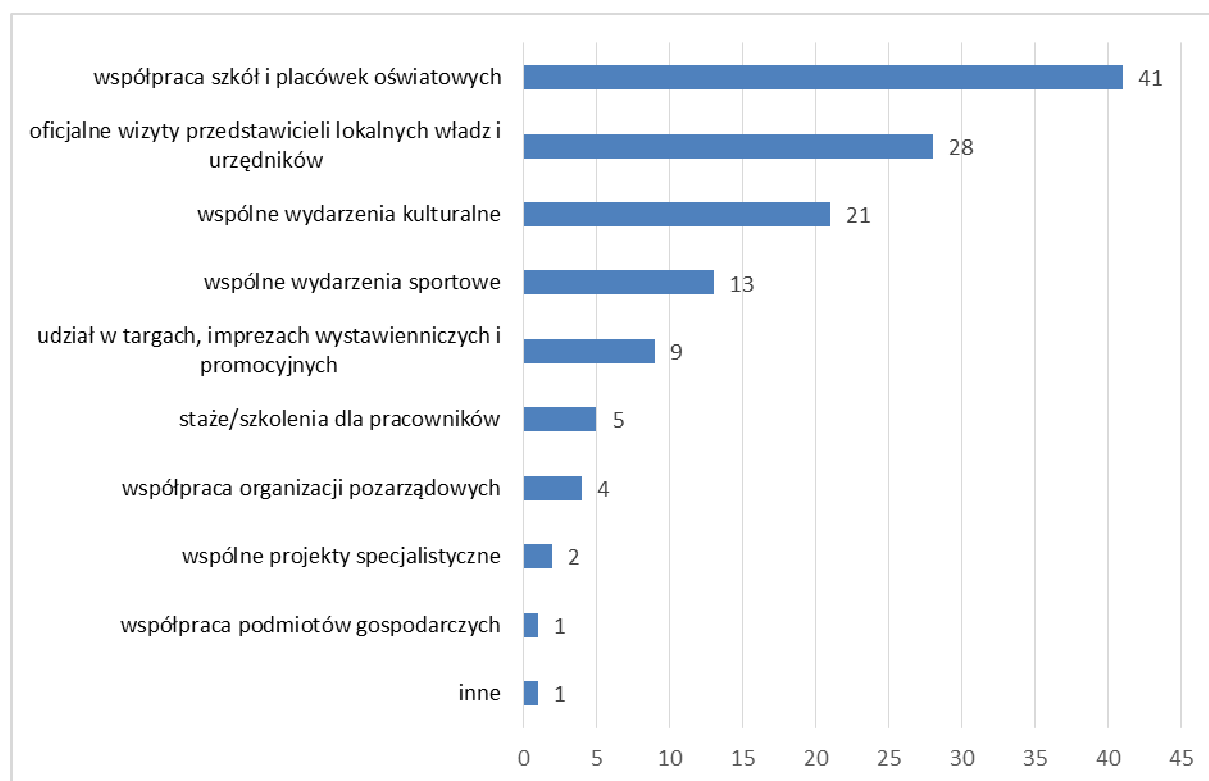
III.4. RODZAJE INICJATYW ZAGRANICZNYCH POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

W aktualnych ankietach POWIATY województwa opolskiego poproszone zostały o określenie rodzaju zrealizowanych inicjatyw, co pozwala na stworzenie statystyki, obrazującej liczbę inicjatyw ze względu na ich formę. W ankietach wykazano następujące liczby inicjatyw w każdej z form współpracy:

- 1) oficjalne wizyty przedstawicieli lokalnych władz i urzędników – 22,4% inicjatyw,
- 2) staże/szkolenia dla pracowników – 4,0% inicjatyw,
- 3) współpraca szkół i placówek oświatowych – 32,8% inicjatyw,
- 4) wspólne projekty specjalistyczne – 1,6% inicjatyw,
- 5) współpraca organizacji pozarządowych – 3,2% inicjatyw,
- 6) wspólne wydarzenia kulturalne – 16,8% inicjatyw,
- 7) wspólne wydarzenia sportowe – 10,4% inicjatyw,
- 8) wymiana mieszkańców – 4,79% inicjatyw,

- 9) współpraca podmiotów gospodarczych – 0,8% inicjatyw,
- 10) udział w targach, imprezach wystawienniczych i promocyjnych – 7,2% inicjatyw,
- 11) inne – 0,8% inicjatyw.

W formie określonej jako „inne” powiat opolski wskazał na odznaczenie: powiat opolski został uhonorowany nagrodą **Anioł Dobra**, jest to prestiżowe wyróżnienie w międzynarodowym konkursie "Dobroczynność dla Ukrainy" za szczególne przedsięwzięcia charytatywne na rzecz mieszkańców Powiatu Dolińskiego.

Wykres 11. Formy współpracy zagranicznej powiatów woj.opolskiego w 2016 r.

W aktualnych ankietach powiaty nie były zobligowane do opisywania każdej ze zrealizowanych inicjatyw. Powodem takiego rozwiązania był przede wszystkim problem z czasochłonnością wypełnienia ankiety, sygnalizowany przede wszystkim przez samorządy realizujące najwięcej inicjatyw z partnerami zagranicznymi. Forma ankiety pozostawiła jednak samorządom możliwość dodania opisu realizowanych inicjatyw z partnerami zagranicznymi – przede wszystkim tych, które w ocenie danego samorządu należały do najciekawszych czy też najistotniejszych.

Powiaty w nadesłanych ankietach dostarczyły opisów poniższych inicjatyw (relacje tożsame z tekstem nadesłanym przez powiaty):

Powiat nyski

Główne działania z partnerami zagranicznymi w naszym regionie to:

- wymiana szkolna i pozaszkolna,
- wymiana doświadczeń samorządowych,
- działania kulturalne,
- współpraca pomiędzy służbami bezpieczeństwa.

Powiat opolski

- JUBILEUSZ 15 LECIA WSPÓŁPRACY (wrzesień/ październik 2016)
Z okazji jubileuszu 15 lecia współpracy z powiatem Saalfeld – Rudolstadt w Niemczech (Turyngia) na terenie niemieckiego powiatu zorganizowano wystawę „Górnoślązacy w niemieckiej i polskiej piłce nożnej – wczoraj i dziś”. Sport i polityka na Górnym Śląsku w 20. Wieku. Zdjęcia polskich i niemieckich piłkarzy oglądać można było w szkole sportowej w Bad Blankenburg. Dokonano również podsumowania minionych lat, a kwintesencją obchodów było uhonorowanie na terenie Polski trzech osób (Mathias Moersch, Lothar Reinwarth, Hans – Johan Schubert)– nagrodą Starosty Opolskiego Magnolia Powiatu Opolskiego w kategorii Pro Publico Bono za działalność charytatywną na rzecz dzieci z domów dziecka powiatu, która z inicjatywy Lothara Reinwartha trwa od 17 lat.

- JUBILEUSZ 10 LECIA WSPÓŁPRACY (maj/grudzień 2016)

Z okazji jubileuszu 10 lecia współpracy z powiatem Dolyna na Ukrainie – Nagrodę Specjalną Starosty Opolskiego – Magnolia Powiatu Opolskiego, otrzymała Oksana Yakimyv, dyrektor Wojewódzkiego Centrum Rehabilitacji dla Dzieci z wadami wzroku oraz niewidzących w Wygodzie na Ukrainie za wspieranie wielokulturowości, tolerancji pomiędzy narodami między innymi poprzez wprowadzenie do szkoły języka polskiego jako obcego, a na lekcjach elementów polskiej kultury. (maj 2016) Starosta Opolski odebrał (w czasie wizyty na Ukrainie) prestiżowe wyróżnienie – „**Anioł Dobra**”, którą Powiat Opolski otrzymał w międzynarodowym konkursie "Dobroczynność dla Ukrainy". **Powiat uhonorowano tym prestiżowym wyróżnieniem za przedsięwzięcia charytatywne na rzecz mieszkańców Powiatu Dolińskiego.**

- TWOJE BEZPIECZEŃSTWO, NASZA SPRAWA – PRACA W HOLANDII /WSPÓŁORGANIZACJA Z KMP OPOLE (październik 2016)

Opolscy i holenderscy Policjanci spotykali się z mieszkańcami powiatu opolskiego, uczniami szkół ponadgimnazjalnych i pracownikami opieki społecznej omawiając zagrożenia, a także podając przydatne informacje, między innymi - gdzie można znaleźć pomoc oraz jakie są kompetencje holenderskiej i polskiej Policji. **Podczas wizyty w powiecie opolskim, goście z Holandii przeprowadzili cykl wykładów w dwóch Zespołach Szkół w Niemodlinie i Prószkowie oraz spotkali się z przedstawicielami pionu opieki społecznej gmin powiatu.**

- **25 ROCZNICA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SZKOŁAMI** (kwiecień/ maj 2016)

25 rocznica współpracy pomiędzy szkołami: Zespół Szkół w Ozimku a analogiczna szkołą w Lender w powiecie Sasbach w Niemczech. Podczas pobytu polskiej młodzieży w Sasbach (22 – 28.04.16) ważnym elementem było spotkanie młodzieży z uchodźcami syryjskimi. Spotkanie dostarczyło wielu informacji na temat przeżyć tych ludzi, pozwoliło na zrozumienie ich problemów, wywołało empatię i tolerancję dla problemów krajów ogarniętych wojną.

Powiat prudnicki

- Do udanych projektów należy zaliczyć projekt polsko-ukraiński: Razem a nie obok siebie, w którym uczestniczyli uczniowie liceum oraz szkoły ukraińskiej w Nadwirnej. Młodzież miała możliwość spotkań podczas dwóch wizyt: pierwsza z nich miała miejsce w październiku – w Prudniku przebywała grupa młodzieży ukraińskiej, która uczestniczyła w różnych warsztatach: kulinarnych, komputerowych, teatralnych. Owocem spotkań młodzieży jest las, który został posadzony podczas

wspólnych zajęć prowadzonych przez Nadleśnictwo w Prudniku. Podczas wizyty naszej młodzieży na Ukrainie uczniowie mieli możliwość poznania miejsca związane z polskością w Stanisławowie, Kołomyji i Lwowie.

- Zrealizowano również projekty kulturalne i sportowe z udziałem partnerów czeskich.

Powiat kluczborski

- W dniach od 08.04 do 11.04.2016 roku siedmiu sportowców reprezentujących powiat kluczborski udało się do partnerskiego powiatu Bad Dürkheim. 10 kwietnia wzięli oni udział w organizowanym co dwa lata 10 Maratonie Niemieckiej Drogi Winnej. Ponadto uczestnicy delegacji realizowali program pobytu przygotowany przez niemieckiego partnera.
- W dniach od 10 do 13 czerwca 2016 roku przebywała z wizytą w powiecie kluczborskim oficjalna delegacja z partnerskiego powiatu Bad Dürkheim. Podczas wizyty goście poznali kolejne atrakcje turystyczne naszego regionu zwiedzili nowo wyremontowane Warsztaty Szkolne w ZSP nr 2 w Kluczborku - wyposażone w najnowocześniejsze maszyny i urządzenia, odwiedzili Lasowice Wielkie, gdzie złożyli wizytę podopiecznym tamtejszego Domu Dziecka, odwiedzili park rozrywki w Krasiejowie, oraz wzięli udział w Dniach Kluczborka. A podczas ostatniego wieczoru przed wyjazdem spotkali się z zaproszonymi przez starostę kluczborskiego biegaczami z naszego powiatu, którzy brali udział w tegorocznym maratonie w Bad Dürkheim. Termin pobytu był również okazją do wspólnego kibicowania naszym drużynom na EURO 2016, co dostarczyło sporo pozytywnych emocji. W trakcie wizyty podjęto wstępne ustalenia na temat dalszej współpracy między innymi dotyczące możliwości przyjazdu młodzieży z Bad Dürkheim na wypoczynek do naszego powiatu połączony z zajęciami socjoterapeutycznymi. Chodzi o miejsce gwarantujące ciszę, spokój, w otoczeniu przyrody, a takich u nas nie brakuje.
- Wyjazd młodzieży z powiatu kluczborskiego do Hassloch oraz przyjazd młodzieży z powiatu Bad Dürkheim do Kluczborka w ramach szkolnego partnerstwa.
- Edukacja młodzieży z Ukrainy w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu kluczborskiego.

Powiat krapkowicki - obóz piłkarski 4-11.07.2016 r.

52 zawodników z Polski, Czech i Niemiec uczestniczyło w obozie sportowym organizowanym przez Powiat Krapkowicki. Obóz to dla piłkarzy świetna przygoda, okazja do nawiązania znajomości, ale też wyjątkowa okazja do zweryfikowania swoich umiejętności. Podczas tygodniowego obozu uczestnicy mieli okazję uczestniczyć w treningach, w wycieczkach oraz rywalizowali w turnieju. Podobne obozy odbywają się w powiecie Altenkirchen i Powiecie Krapkowickim już od kilku lat.

Powiat kędzierzyńsko-kozielski

Każdą z realizowanych inicjatyw uważamy za szczególnie ważną. Wymiana międzyszkolna jest cennym doświadczeniem dla uczniów naszych szkół. Pozwala to na poznawanie rówieśników z innego kraju, nawiązywania nowych kontaktów oraz przede wszystkim na rozwój kulturalny i kompetencji językowych. Staże i praktyki zawodowe umożliwiają młodym ludziom rozwój zawodowy na rynku europejskim. Dzięki tym doświadczeniom uczniowie łatwiej odnajdują się na rynku pracy. Wymiana doświadczeń samorządowców przyczynia się do rozwoju działań w zakresie zarządzania i planowania w samorządzie lokalnym.

Powiat oleski – „OK FOOD FESTIVAL”

Starostwo Powiatowe w Oleśnie we współpracy ze Stowarzyszeniem Klaster Dobrej Żywności "Oleski Koszyk zorganizowało w dniach 17 – 18 czerwca 2016 r. na oleskim rynku festyn rodzinny pn. "OK Food Festival". Impreza skierowana była do wszystkich, którym zależy na zdrowym stylu życia - bez względu na wiek i miejsce zamieszkania. W ramach festiwalu odbywały się warsztaty kulinarne, w których uczestniczyła młodzież z PG nr 1 w Oleśnie, ZS w Gorzowie Śl., ZSZ w Oleśnie i OHP Olesno. Podczas warsztatów dietetycy wraz z młodzieżą pokazywali i uczyli jak przygotowywać zdrowe potrawy. W czasie festiwalu

przeprowadzono wiele konkursów i zagadek kulinarnych dla dzieci i dorosłych. Najlepsi zostali nagrodzeni. Na zaproszenie Powiatu Oleskiego imprezę odwiedzili również goście z partnerskich powiatów z Niemiec:

- Hochsauerland, którzy prezentowali i częstowali swoimi regionalnymi potrawami oraz umilali czas piękną muzyką w wykonaniu zespołu Amuretto Folk-Drops.

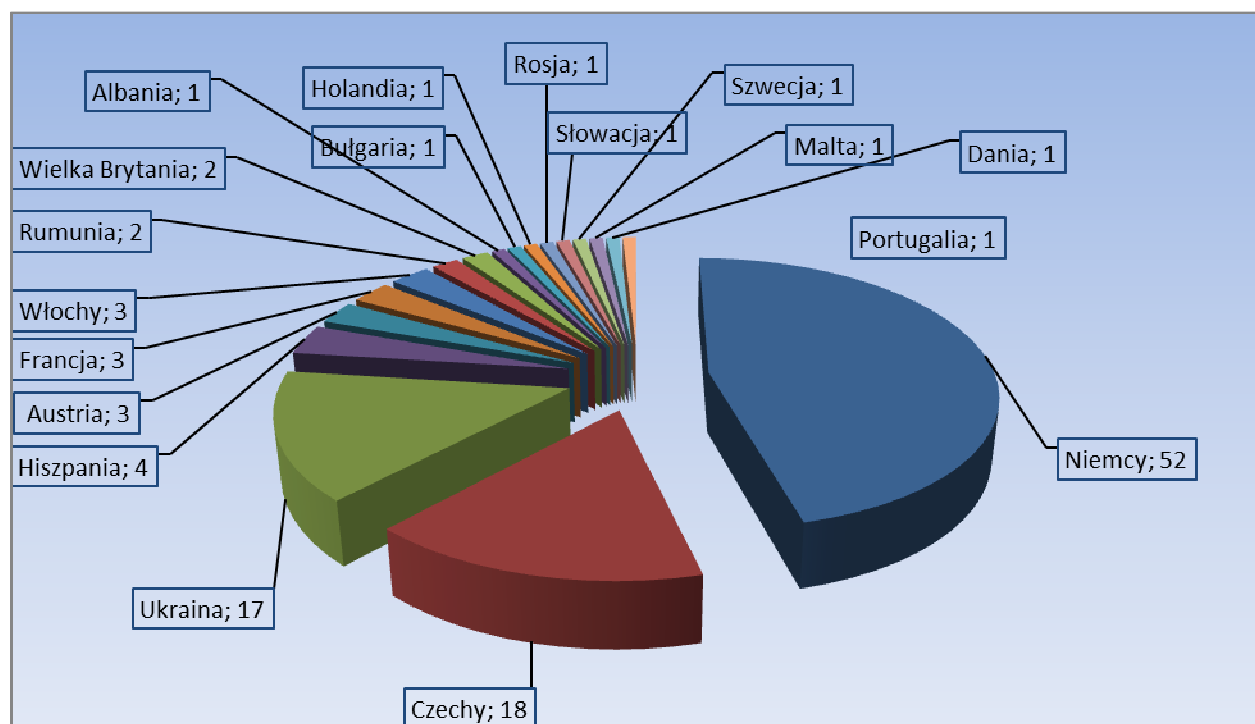
- Kaiserslautern - Panie z Koła Gospodyń Wiejskich uczyły chętnych jak zrobić masło oraz częstowały tradycyjnymi goframi ziemniaczanymi z musem jabłkowym. W piątek na scenie muzycznej prezentowali się również nasi przyjaciele ze Szkocji - z powiatu West Lothian. Przygotowali dla widzów sporą dawkę dobrej muzyki.

Zorganizowano również pokazy i naukę carvingu - rzeźbienia w owocach i warzywach, po to aby zachęcić dzieci i dorosłych do spożywania warzyw i owoców. Obok warsztatów kulinarnych trenerzy fitness prowadzili dla zainteresowanych zajęcia ruchowe.

Wszystkie te działania miały na celu rozbudzenie zarówno u Polaków jak i gości zagranicznych pozytywnego myślenia o dobrym odżywianiu się i wyrobienia nowych, zdrowych nawyków żywieniowych.

III.5 KIERUNKI GEOGRAFICZNE WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

Łącznie powiaty województwa opolskiego w 2016 podejmowały inicjatywy z 18 krajami. Najwięcej inicjatyw w 2016 roku powiaty województwa opolskiego zrealizowały z partnerami z Niemiec – 52 inicjatywy (co stanowi prawie 43% wszystkich zrealizowanych inicjatyw) oraz z Czech i Ukrainy – kolejno 18 i 17 inicjatyw (co stanowi po 14% wszystkich zrealizowanych inicjatyw).

Wykr. 12. Współpraca powiatów woj. opolskiego wg krajów w 2016 r.

Najaktywniejsze powiaty we współpracy z partnerami z Niemiec to:

- powiat brzeski (13),
- powiaty krapkowicki i kędzierzyńsko-kozielski (8),
- powiat oleski (7).

Większość, bo 9 z 11 powiatów województwa opolskiego podejmuje inicjatywy we współpracy z partnerami z terenu Republiki Federalnej Niemiec. Takich inicjatyw nie podejmowały w roku 2016 powiat namysłowski oraz powiat nyski.

Powiaty podejmujące w 2016 r. współpracę z partnerami z Czech to:

- powiat krapkowicki i powiat nyski (po 5)
- powiat głubczycki (3),
- powiaty opolski i prudnicki (po 2),
- powiat kędzierzyńsko-kozielski (1).

Z nadesłanych ankiet wynika, że 6 z 11 powiatów współpracowało z partnerami czeskimi.

Powiaty podejmujące w 2016 r. współpracę z partnerami z Ukrainy to:

- powiat oleski (6),
- powiaty opolski i prudnicki (po 3),
- powiaty brzeski i nyski (po 2),
- powiat kluczborski (1).

Z nadesłanych ankiet wynika, że 6 z 11 powiatów współpracowało z partnerami ukraińskimi.

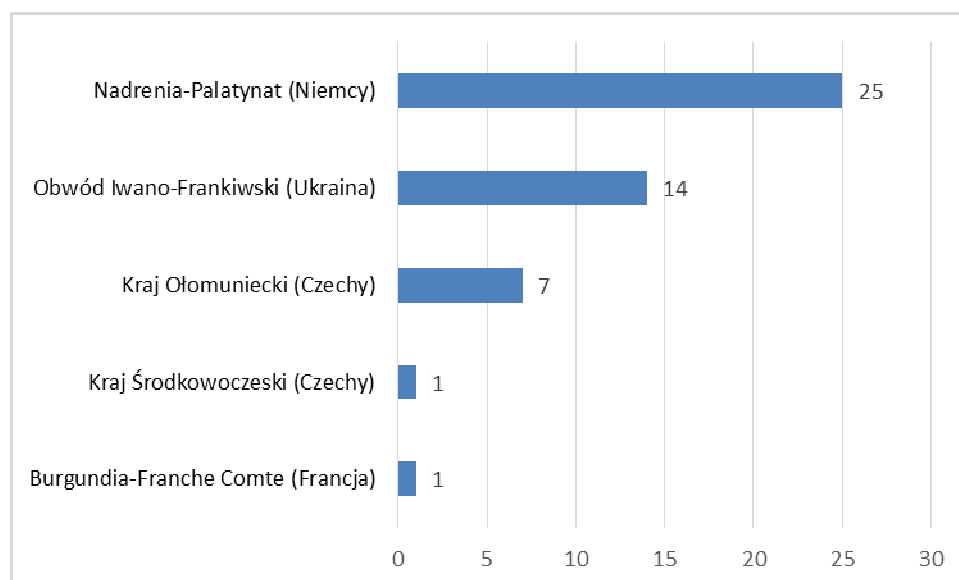
Dalej:

- Hiszpania - 4
- Austria - 3
- Francja - 3
- Włochy - 3
- Rumunia - 2
- Wielka Brytania - 2
- Bułgaria - 1
- Holandia - 1
- Rosja - 1
- Słowacja - 1
- Szwecja - 1
- Malta - 1
- Dania - 1
- Portugalia - 1
- Albania - 1

III.6 WSPÓŁPRACA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO Z PARTNERAMI Z REGIONÓW PARTERSKICH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016

Powiaty z terenu województwa opolskiego podjęły w 2016 roku w sumie 48 inicjatyw z partnerami w regionach partnerskich województwa opolskiego.

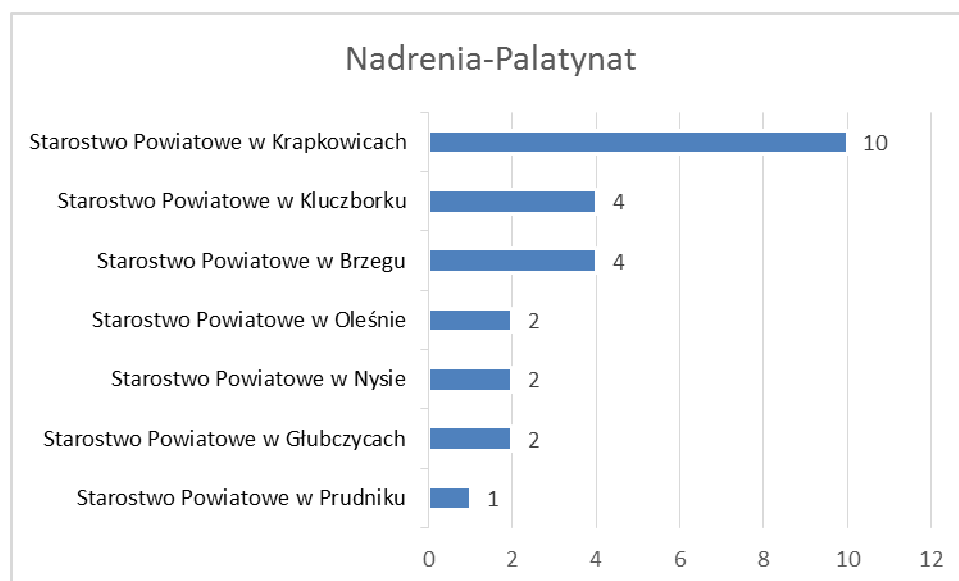
Dane liczbowe obrazuje następujący wykres:

Wykr.13. Współpraca powiatów woj.opolskiego z partnerami z regionów partnerskich województwa w 2016 r.

Przeważająca część tych inicjatyw, bo aż 52% dotyczyła partnerów z terenu Nadrenii-Palatynatu w Niemczech: podjęto w sumie 25 takich inicjatyw.

Wykres obrazuje ile inicjatyw z Nadrenią-Palatynatem zrealizował dany powiat:

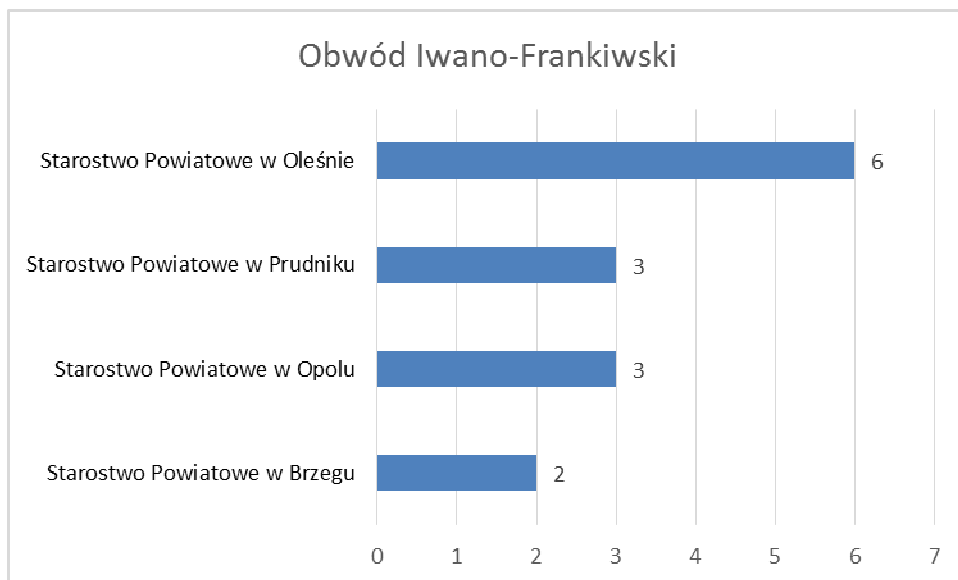

Wykr.14

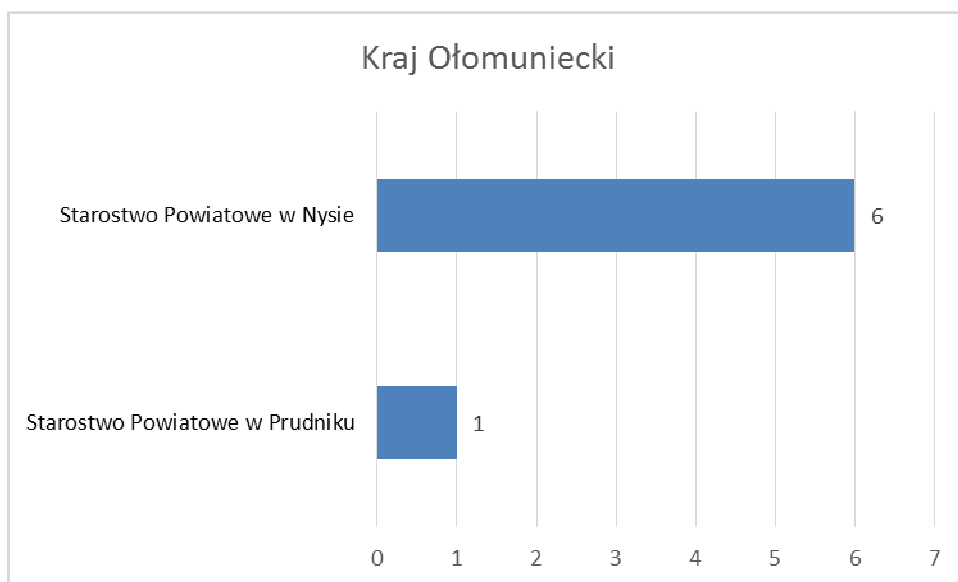
Z partnerami z obwodu iwano-frankiwskiego na Ukrainie zrealizowano 14 inicjatyw (co stanowi ponad 29% wszystkich zrealizowanych inicjatyw).

Wykres obrazuje ile inicjatyw z obwodem iwano-frankiwickim zrealizował dany powiat:

Wykr. 15.

Z partnerami z czeskich regionów partnerskich powiaty zrealizowały 8 inicjatyw – 7 z nich to projekty realizowane z partnerami z kraju ołomunieckiego, a 1 z kraju środkowoczeskiego.

Wykr.16

Jedną inicjatywę wpisano w projekty realizowane z regionem Burgundia-Franche Comte we Francji, tę inicjatywę odnotował powiat prudnicki.

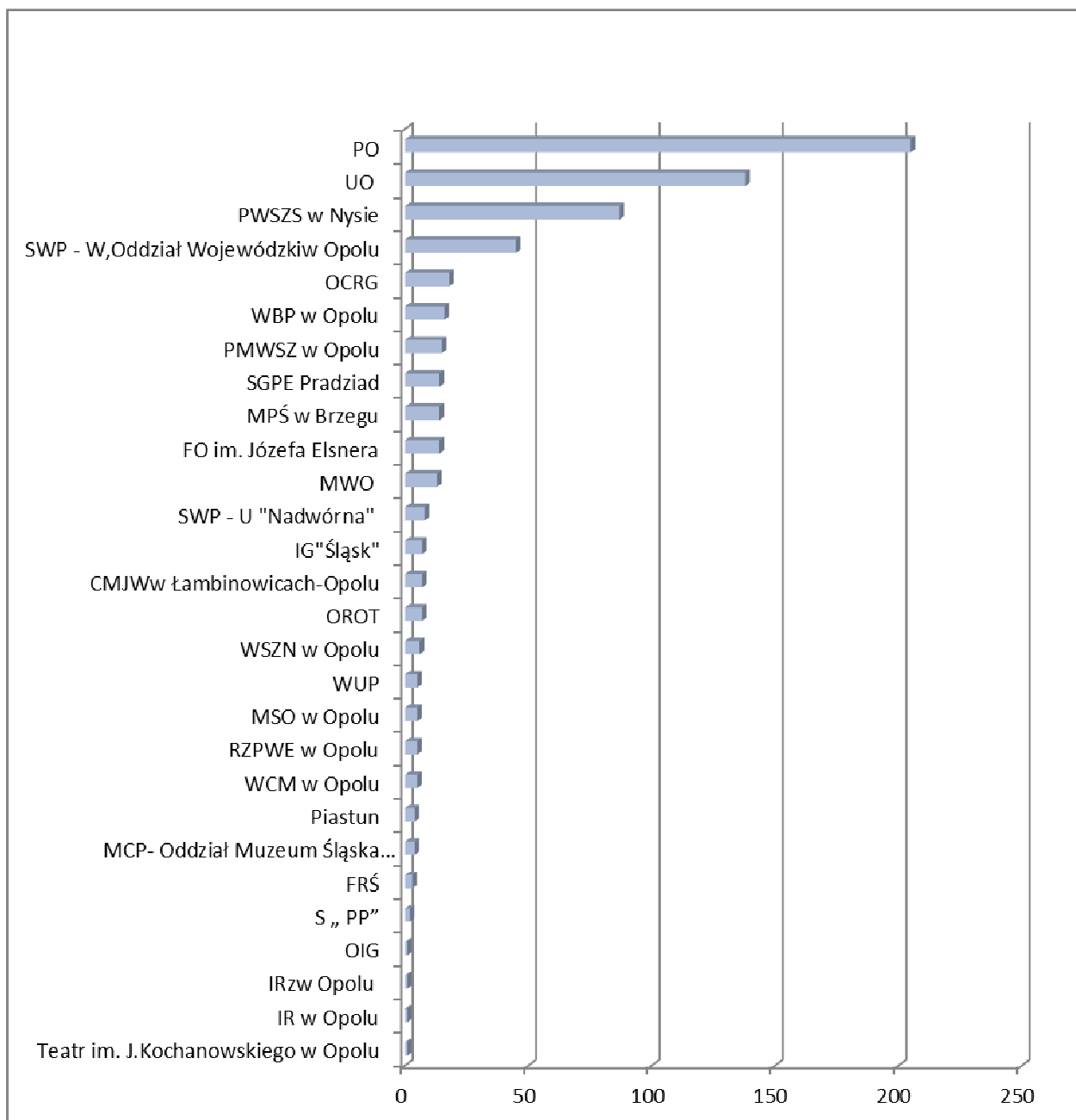
IV. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA INSTYTUCJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ROKU 2016 DZIEDZINY I KIERUNKI.

Rozdział ten prezentuje współpracę instytucji, organizacji pozarządowych z terenu Województwa Opolskiego oraz instytucji – jednostek podległych Samorządowi Województwa Opolskiego. Jednostki te prezentują aktywną działalność w dziedzinie gospodarki, ochrony zdrowia, kultury, edukacji, sportu, turystyki, wymiany doświadczeń samorządowych, wymiany specjalistów oraz rozwoju obszarów wiejskich. Przykładem do oceny takiej działalności mogą być sprawozdania dotyczące kontaktów z partnerami zagranicznymi przekazane nam przez następujące instytucje województwa opolskiego:

1. Uniwersytet Opolski (UO)
2. Politechnika Opolska (PO)
3. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie (PWSZ Nysa)
4. Muzeum Wsi Opolskiej (MWO)
5. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu (WBP w Opolu)
6. Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera (FO)
7. Teatr im. Jana Kochanowskiego (Teatr)
8. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach – Opolu (CMJW)
9. Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG)
10. Muzeum Śląska Opolskiego (MŚO)
11. Muzeum Czynu Powstańczego – Oddział Muzeum Śląska Opolskiego (MCP)
12. Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu (MPŚ w Brzegu)
13. Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu (RZPWE w Opolu)
14. Stowarzyszenie Współpracy Polska – Wschód Oddział Wojewódzki w Opolu (SWP-W Oddział Opole)
15. Stowarzyszenie Współpracy Polska – Ukraina „Nadwórna” (SWP-U Nadwórna)
16. Piastun – Fundacja na rzecz dzieci i młodzieży (Piastun)
17. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad (SGPE Pradziad)
18. Fundacja Rozwoju Śląska (FRŚ)
19. Wojewódzki Urząd Pracy (WUP)
20. Izba Gospodarcza „Śląsk” (IG Śląsk)
21. Opolska Izba Gospodarcza (OIG)
22. Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna (OROT)
23. Izba Rolnicza w Opolu (IR Opole)
24. Izba Rzemieślnicza w Opolu (IRz Opole)
25. Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości” (SPP)
26. Wojewódzkie Centrum Medyczne w Opolu (WCM Opole)
27. Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu (PMWSZ Opole)
28. Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny im. Św. Jadwigi (WSZN Opole)

Warto również nadmienić, iż Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu nie odnotowały inicjatyw z partnerami zagranicznymi w 2016r. Nie otrzymaliśmy informacji o współpracy z partnerami zagranicznymi z Biura Nadrenii-Palatynatu w Opolu.

Na podstawie przesłanych sprawozdań możemy ocenić współpracę zagraniczną ww. instytucji. Bardzo istotnym czynnikiem jest dobrowolność składania sprawozdań. Warto podkreślić, iż Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego nie może w żaden sposób narzucać obowiązku przesyłania ankiet dotyczących kontaktów z partnerami zagranicznymi. Dlatego też bierzemy pod uwagę ocenę kontaktów międzynarodowych tylko tych instytucji, które przekazały dane dotyczące współpracy z partnerami zagranicznymi. W 2016 roku ww. instytucje przeprowadziły ogólnie 651 inicjatyw.

Wykr. 17 Liczba inicjatyw zagranicznych instytucji województwa opolskiego w 2016 r.

Na podstawie ankiet złożonych przez instytucje województwa opolskiego mieliśmy możliwość zapoznać się i jednocześnie ocenić bardzo aktywną działalność instytucji naukowych, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych oraz instytucji samorządowych Województwa Opolskiego z partnerami zagranicznymi w 2016 roku. Podstawą do porównania była analiza działalności ww. instytucji pod względem dziedzin, inicjatyw, ilości podpisanych umów, kierunków geograficznych współpracy oraz stopnia zaangażowania partnerów zagranicznych w 2016 roku w realizację projektów.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego stanowi jedną z istotnych form realizacji zadań własnych Samorządu Województwa Opolskiego. Wzorem lat ubiegłych instytucje z terenu województwa opolskiego sięgają po nowe środki na realizację swoich zadań z dotacji krajowych, wykorzystują środki unijne oraz z budżetu Województwa Opolskiego, zgłaszają swoje przedsięwzięcia z partnerami zagranicznymi do udziału w konkursach o nagrody Marszałka

Województwa Opolskiego oraz biorą udział w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa Opolskiego.

Współpraca z partnerami zagranicznymi w Województwie Opolskim staje się niezwykle istotna dla instytucji, co ma też swoje przełożenie na ich rozwój oraz rozwój regionu. Zgodnie z zapisami „Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego” współpraca międzynarodowa regionu kształtowana jest m.in. poprzez czynniki związane z rozwojem gospodarczym województwa, rozwojem kultury, edukacji. Instytucje realizują swoje przedsięwzięcia z udziałem wielu partnerów zagranicznych nie tylko z Europy, lecz także z partnerami z innych kontynentów a nawet z najdalszych zakątków świata. Co roku instytucje do swoich projektów angażują nowych partnerów. Fakt ten powoduje, iż projekty te z każdym rokiem nabierają nowych kształtów. To właśnie za sprawą opolskich instytucji naukowych rośnie zainteresowanie partnerami zagranicznymi, co ma też swoje odzwierciedlenie w liczbie realizowanych projektów z uczelniami zagranicznymi oraz w rozwoju działalności naukowo-badawczej.

Najwięcej inicjatyw współpracy odnotowano w dziedzinie edukacji (482) za sprawą instytucji naukowych Województwa Opolskiego, co stanowi ponad 50 % wszystkich inicjatyw zrealizowanych przez instytucje w 2016 roku. Warto też zwrócić uwagę na fakt iż uczelnie w różny sposób opisują działania z partnerami zagranicznymi, co też jest trudne do jednolitej oceny i analizy.

Politechnika Opolska w 2016 roku zrealizowała 23 działania, w ramach których realizowane były inicjatywy z 205 uczelniami partnerskimi. W ramach projektu ERASMUS+ Mobilność typu SMS (Student Mobility for Studies) były realizowane wyjazdy studentów na studia zagraniczne, przyjmowano studentów zagranicznych na studia, zrealizowano wyjazdy studentów na praktyki zagraniczne w ramach programu ERASMUS+ Mobilność typu SMP (Student Mobility for Placement). W ramach programu ERASMUS+ STA (Staff for Teaching Assignments) zostały przeprowadzone wyjazdy pracowników naukowych w celach dydaktycznych, zrealizowano również wyjazdy pracowników administracyjnych w celach szkoleniowych w ramach programu ERASMUS+ STT (Staff for Training). Pracownicy uczelni wzięli udział w wielu konferencjach, spotkaniach międzynarodowych oraz targach edukacyjnych, natomiast studenci zagraniczni Politechniki Opolskiej byli uczestnikami i organizatorami wielu przedsięwzięć m.in. International Cooking Day 2016, Erasmus Christmas Meeting, Spotkań Mikołajkowych Erasmus. W 2016 roku uczelnia współpracowała ze wszystkimi uczelniami partnerskimi (205). Współpraca była realizowana w oparciu o kontakty indywidualne lub zespołowe z różnymi uczelniami i instytucjami z całego świata na podstawie podpisanych umów oraz angażowanie nowych partnerów do współpracy w projekty naukowo – badawcze, wykłady na uczelniach zagranicznych, udział w konferencjach naukowych, wspólne warsztaty prowadzone z partnerami zagranicznymi oraz organizacja wydarzeń kulturalnych. Uczelnia w 2016 roku podpisała 33 umowy z partnerami zagranicznymi. W najszerszym zakresie współpraca była realizowana z partnerami z Niemiec (28 uczelni), Ukrainy (28 uczelni), Czech (21 uczelni) i Słowenii (17 uczelni). Najnowsze kierunki współpracy uczelni to: Albania i Wietnam.

Przykładem najciekawszych inicjatyw w 2016 roku realizowanych przez PO były: Confucius Institute Day, 9th Erasmus Partnership Conference EPIC 2016 w ramach International Academic Week 2015, VII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Metrologia w technikach wytwarzania”, w której wzięły udział uczelnie partnerskie PO z Europy. Przedsięwzięcie odbyło się pod patronatem Komitetu Budowy Maszyn PAN i Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Uniwersytet Opolski w 2016r roku prowadził współpracę z 138 uczelniami zagranicznymi w ramach zawartych umów o współpracy. Oprócz tego uczelnia w 2016 roku podpisała 70 umów bilateralnych m.in. z uczelniami z Ukrainy (8), Turcji (7), Niemiec (2), Czech (2), Portugalii(2). W najszerszym zakresie współpraca była realizowana z partnerami z Niemiec, Czech, Hiszpanii, Francji i Turcji. Współpraca ta polegała na prowadzeniu wspólnych badań, przygotowywaniu wspólnych publikacji, organizowaniu konferencji, wymianie pracowników i studentów. Realizowane były międzynarodowe programy wymiany studentów, m.in. ERASMUS+. W ramach ww. programu współpraca prowadzona była na podstawie podpisanych umów bilateralnych i dotyczyła współpracy naukowo-badawczej, udziału w konferencjach naukowych oraz studenckich, studiów semestralnych, wykładów, wymiany naukowej. Ponadto uczelnia

realizowała wiele wspólnych projektów badawczych w ramach współpracy dwustronnej i wielostronnej z partnerami zagranicznymi. Współpraca naukowo-badawcza realizowana była poprzez wspólne wyjazdy, studia, staże naukowo-badawcze i szkoleniowe oraz udział w przedsięwzięciach naukowych. Najnowsze kierunki uczelni: Afganistan i Japonia. Uniwersytet Opolski nie opisał szczegółowo inicjatyw z partnerami zagranicznymi, co też utrudnia ogólną analizę współpracy zagranicznej instytucji naukowych naszego regionu.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie w 2016 roku aktywnie współpracowała z 87 partnerami zagranicznymi m.in. z Niemiec, Hiszpanii, Turcji i Słowacji. W ramach ww. współpracy podpisano 7 umów międzynarodowych, min. z partnerami z Ukrainy, Rumunii, Niemiec i Meksyku. Współpraca uczelni prowadzona była w ramach programu Erasmus+ i dotyczyła wymiany akademickiej studentów i wykładowców oraz pracowników administracji w ramach zawartych umów o porozumieniu i współpracy. Najnowsze kierunki uczelni: Meksyk i Wietnam.

Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu w 2016r zrealizowała 15 inicjatyw i podpisała 11 umów z partnerami zagranicznymi, m.in z Niemiec, Ukrainy, Turcji, Francji i Portugalii, które mają na celu prowadzenie wspólnych badań naukowych, wymianę doświadczeń, wymiany kadry naukowej i studentów. W najszerszym zakresie współpraca była realizowana z partnerami ze Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz Niemiec.

W dziedzinie gospodarki zrealizowano 55 inicjatyw. Inicjatywy współpracy z podmiotami zagranicznymi w tej dziedzinie stanowią około 9% wszystkich podejmowanych inicjatyw przez instytucje Województwa Opolskiego.

Aktywną działalność w dziedzinie gospodarki wykazało Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego.

W 2016 roku OCRG podjęło 18 inicjatyw m. in z partnerami z Niemiec, Czech i Austrii. Inicjatywy te dotyczyły: udziału w przedsięwzięciach biznesowych, forach gospodarczych, organizacji konferencji branżowych z udziałem partnerów zagranicznych, organizacji spotkań w wybranych instytucjach i organizacjach województwa opolskiego z inwestorami zagranicznymi, promocji potencjału gospodarczego województwa opolskiego za granicą, rozmów kooperacyjnych, organizacji spotkań z inwestorami, organizacji zagranicznych wyjazdów studyjnych, prezentacji gospodarczej Województwa Opolskiego poza granicami kraju, współpracy z Izbami Gospodarczymi oraz współpracy z Wydziałami Promocji i Handlu Ambasad RP w wielu krajach.

Przykładem ciekawych inicjatyw może być I Polsko-Niemiecka Konferencja Bridge, OK Food Festival – przedsięwzięcie organizowane było w Oleśnie z udziałem partnerów zagranicznych powiatu oleskiego. Niezwykłym wydarzeniem gospodarczym było XXII Spotkanie Biznesu w Ostrawie w ramach którego odbyły się spotkania przedsiębiorców z województwa opolskiego z czeskimi partnerami.

Obok partnerów niemieckich i czeskich, niezwykle ważnym partnerem dla instytucji naszego regionu jest partner ukraiński. W 2016 roku odnotowano rekordową liczbę inicjatyw (84) z partnerami ukraińskimi, m. in. za sprawą Politechniki Opolskiej, która współpracuje z 28 uczelniami na Ukrainie.

Inicjatorami aktywnej współpracy z partnerami ze Wschodu są: Stowarzyszenie Współpracy Polska–Wschód Oddział Wojewódzki w Opolu, Piastun–Fundacja na rzecz dzieci i młodzieży oraz Stowarzyszenie Współpracy Polska – Ukraina „Nadwórna”.

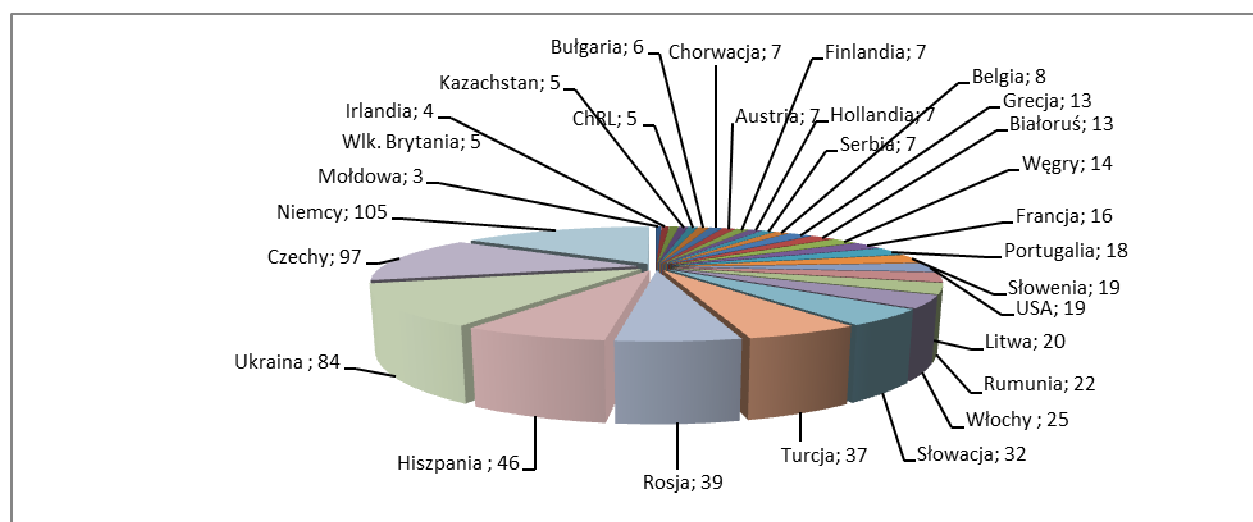
Opolski Oddział Wojewódzki Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód zrealizował w 2016 roku 45 przedsięwzięć w zakresie kultury, nauki, gospodarki i turystyki z partnerami zagranicznymi z Rosji, Ukrainy, Mołdowy, Białorusi i Kazachstanu. Systematycznie monitoruje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną w krajach wschodnich oraz współpracę podmiotów opolskich i krajowych z partnerami

na Wschodzie, a zdobytą wiedzę udostępnia zainteresowanym podmiotom gospodarczym, samorządom i instytucjom oraz osobom indywidualnym.

Większość realizowanych przedsięwzięć dotyczyła: pozyskiwania ofert biznesowych z Białorusi, Rosji, Ukrainy i Kazachstanu, wspomaganie wymiany ofert biznesowych pomiędzy polskimi firmami i przedsiębiorcami działającymi na rynkach wschodnich, współorganizacji wizyt zagranicznych, współorganizacji przedsięwzięć kulturalnych, m.in. plenerów malarskich (m.in. Międzynarodowe Spotkania Malarskie „Kędzierzyn – Koźle 2016”, Międzynarodowe Spotkania Malarskie „Dobra 2016”). Stowarzyszenie również uczestniczy we współorganizacji wyjazdów zagranicznych studentów do Rosji, wydaje biuletyn informacyjny „Ze Wschodu i o Wschodzie”, w którym zawarte są m.in. najnowsze informacje na temat rynków wschodnich, monitoring sytuacji gospodarczej państw Europy Wschodniej, najnowsze informacje z Wydziałów Promocji, Handlu i Inwestycji Ambasad RP. W 2016 roku Stowarzyszenie było m.in. organizatorem przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym projektu Polsko–Rosyjskiej Wymiany Młodzieży 2016r oraz międzynarodowego forum literackiego „Twórczość literacka w dobie globalizacji jako przestrzeń dialogu i współpracy międzynarodowej” z udziałem literatów z Czech, Niemiec, Białorusi oraz regionów partnerskich Województwa Opolskiego, m.in. Komitatu Fejer oraz Obwodu Iwano-Frankińskiego na Ukrainie.

Również owocną współpracę z Ukrainą prowadzi Stowarzyszenie Współpracy Polska-Ukraina „Nadworna” w Opolu (8 inicjatywy). Działalność stowarzyszenia w 2016 roku polegała na: współdziałaniu w organizacji pomocy dla polskich dzieci w Nadwórnej, przekazania komputerów parafii rzymsko-katolickiej w Nadwórnej, organizacji wyjazdów młodzieżowych w ramach porządkowania grobów polskich legionistów oraz zabytkowych grobów w Nadwórnej, wspierania środowisk polskich w Nadwórnej, Lipnikach oraz Tarnopolu.

Piastun – Fundacja na rzecz dzieci i młodzieży w 2016 roku realizowała projekty młodzieżowe (4) zarówno z partnerami ukraińskimi, jak rosyjskimi i białoruskimi. Projekt „Młodość, aktywność i świadomość własnej tożsamości narodowej - nadzieją i szansą dla środowisk polskich na Ukrainie” jest efektem wieloletniego autorskiego programu fundacji kształcenia liderów młodzieżowych, animatorów środowisk polskich na Ukrainie. W trakcie trwania projektu 32-osobowa grupa młodzieży została przygotowana do realizacji swoich własnych projektów w swoich środowiskach na rzecz wzmacniania więzi i kontaktów z Polską. Takie działania powinny być flagowymi projektami realizowanymi we współpracy z Polakami za granicą na poziomie krajowym. Oprócz tego fundacja realizowała projekt w ramach Polsko-Białoruskiej Wymiany Młodzieży/wolontariat na rzecz dialogu oraz projekt realizowany z partnerem rosyjskim „Wolontariat - samorealizacja i budowanie wzajemności”. Były to działania z zakresu dialogu międzykulturowego i rozwijania postaw wolontariackich z udziałem młodzieży z Białorusi, Polski i Rosji.

Wykr.19. Współpraca instytucji województwa opolskiego z poszczególnymi krajami w 2016 r.

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca opolskich szpitali. Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny im. św. Jadwigi w Opolu zrealizował 6 inicjatyw z partnerami z Niemiec (4) i Ukrainy (2). Zakres współpracy szpitala z zagranicznymi jednostkami obejmuje: podejmowanie wspólnych działań przeciw stygmatyzacji, dyskryminacji i izolacji osób chorych psychicznie, wspieranie działań rehabilitacyjnych ułatwiających osobom chorym psychicznie funkcjonowanie w środowisku, organizowanie szkoleń, seminariów, sympozjów i treningów z zakresu psychiatrii i rehabilitacji psychiatrycznej, wsparcie i promocja twórczości pacjentów poprzez organizowanie wystaw i innych zajęć, wymiana doświadczeń w dziedzinie psychiatrii oraz organizacja systemu opieki psychiatrycznej, organizacja pomocy charytatywnej.

Wojewódzkie Centrum Medyczne w Opolu zrealizowało 5 inicjatyw z partnerami ukraińskimi. Powyższa współpraca WCM-u polegała na wymianie doświadczeń, współpracy specjalistów, zapoznanie się z funkcjonowaniem poszczególnych oddziałów szpitalnych, organizacja staży dla lekarzy z Ukrainy.

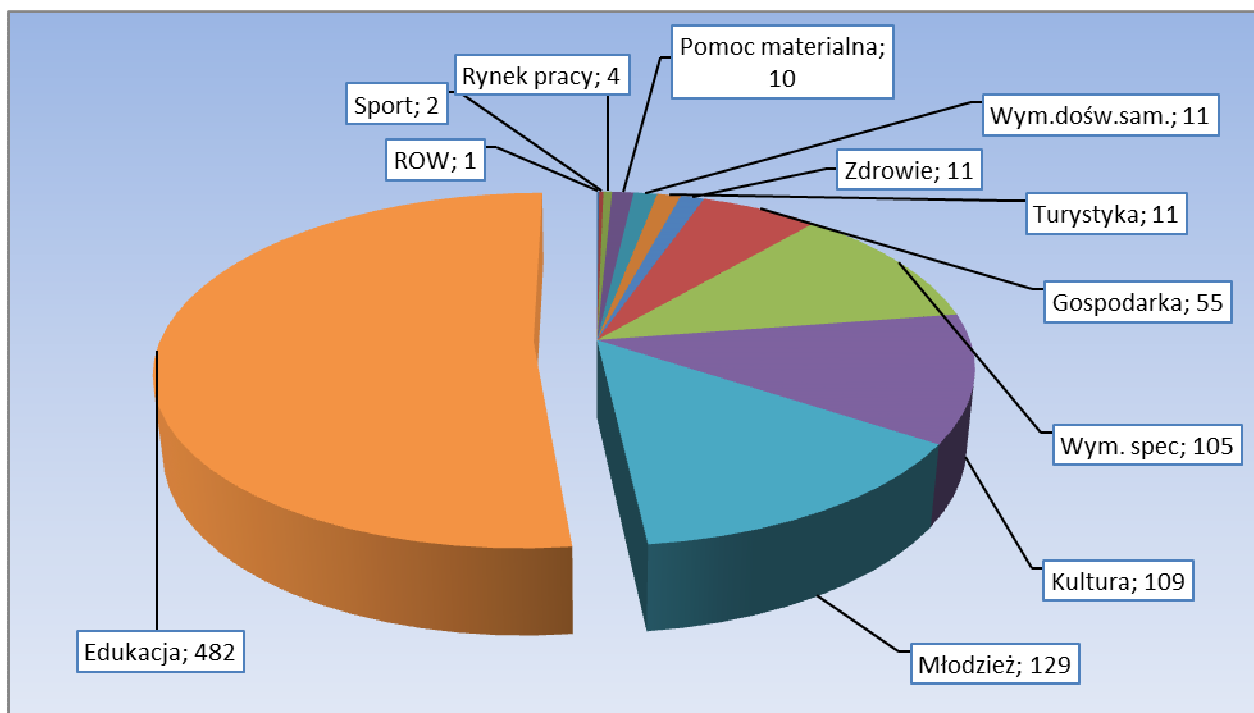
Dynamiczną współpracę zagraniczną prowadziły w roku 2016 samorządowe instytucje kultury (73 inicjatywy). Ich zaangażowanie było szczególnie widoczne przy organizacji międzynarodowych przedsięwzięć kulturalnych.

Najwięcej inicjatyw z partnerami zagranicznymi zrealizowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Smółki w Opolu zrealizowała 16 inicjatyw, w ramach których odbyło się wiele spotkań dotyczących wymiany doświadczeń i wyjazdów zagranicznych, które dotyczyły współpracy w dziedzinie bibliotekarstwa. Przedsięwzięcia te prowadzone były z partnerami z Czech, Niemiec, Austrii, Ukrainy i Rosji. W 2016 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Smółki podpisała umowy o współpracy kulturalnej z muzeami w Bańskiej Bystrzycy (Słowacja), Czeskich Budziejowicach (Czechy), Kładnie (Czechy) oraz z Biełgorodem (Rosja). Wśród wielu przedsięwzięć WBP w 2016 r zorganizowała: 16 Wiosnę Austriacką w ramach której odbyła się XIX edycja konkursu wiedzy „Austria - kraj i mieszkańcy”. Przedsięwzięciu temu towarzyszyły wykłady, koncert, spotkania autorskie, wystawy fotograficzne, warsztaty literackie i plastyczne. Przedstawiciele biblioteki wzięli udział w uroczystościach 450-lecia Biblioteki Naukowej w Ołomuńcu oraz otwarciu wystawy jubileuszowej.

Filharmonia Opolska zrealizowała 14 inicjatyw m.in. z partnerami z USA, Australii, Argentyny, Niemiec i Francji. W 2016 roku Filharmonia Opolska zorganizowała wiele przedsięwzięć muzycznych, m.in. koncerty symfoniczne w ramach XXV Międzynarodowego Festiwalu DRUM FEST, koncerty promenadowe oraz koncerty artystów zagranicznych.

Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu było współorganizatorem 14 przedsięwzięć z udziałem m. in. partnerów Ukrainy, Czech, Niemiec, Argentyny i Rosji. W ramach przeprowadzonych inicjatyw zostały zorganizowane koncerty, międzynarodowe konferencje, spotkania autorskie oraz wystawy fotograficzne.

Kierunki działań podejmowanych przez instytucje są zgodne z priorytetami współpracy zagranicznej Województwa Opolskiego. Instytucje w 2017 roku prowadziły współpracę z 57 państwami, podpisały 130 umów z partnerami zagranicznymi z 38 państw, m.in. Ukraina (15), Turcja (9) i Niemcy (8). Większość inicjatyw realizowanych była z partnerami z Niemiec (105), Czech (97), Ukrainy (84), Hiszpanii (46), Rosji (39) i Turcji (19). W 2016 r współpraca z Ukrainą cieszyła się dużym zainteresowaniem, w porównaniu z 2016r zauważalny jest wzrost o 35%. Nie bez znaczenia, szczególnie w zakresie współpracy naukowej i gospodarczej, są również partnerzy słowaccy (32), francuscy (16), belgijscy (8) oraz austriaccy (7). Coraz większym zainteresowaniem cieszy się współpraca z Rumunią, Litwą i Słowenią. Jednostkowe działania prowadzone były z takimi krajami jak Dania, Urugwaj, Australia, Azerbejdżan, Gruzja, Cypr, Armenia, Estonia, Macedonia, Malezja, Izrael i Indie i dotyczyły przede wszystkim wymiany naukowej i kulturalnej. W dziedzinie edukacji pojawiły się nowe kierunki współpracy, takie jak: Wietnam i Afganistan, natomiast w dziedzinie kultury - Syria. Nie odnotowano nowych geograficznych kierunków współpracy w dziedzinie gospodarki.

Wykr. 18. Dziedziny współpracy instytucji województwa opolskiego w 2016 r.

V. PODSUMOWANIE

Porównanie aktywności zagranicznej różnych podmiotów z terenu województwa w roku 2015 i 2016 wykazuje ogólny wzrost liczby podejmowanych działań z 1187 w roku 2015 do 1463 w roku 2016.

Samorząd Województwa Opolskiego w roku 2016 podjął 99 inicjatyw z partnerami z zagranicy, o 10 więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwięcej inicjatyw dotyczyło wymiany w ramach współpracy samorządów (25), wymiana specjalistów (18), promocji turystycznej i gospodarczej (12), kultury (9) i gospodarka (11).

Gminy Województwa Opolskiego podjęły w sumie 592 inicjatywy, o 55 więcej niż w roku poprzednim. Największa liczba inicjatyw realizowana była wspólnie z partnerami niemieckimi, czeskimi i ukraińskimi, ale na uwagę zasługuje również wzrost liczny inicjatyw realizowanych z partnerami z Węgier (o 12 więcej niż w roku poprzednim).

Powiaty w roku 2016 podjęły 121 inicjatyw zagranicznych (o 30 więcej niż rok wcześniej). Większość inicjatyw dotyczyła edukacji i nauki, a także kultury sportu i turystyki. Powiaty w roku 2016 prowadziły współpracę z 18 krajami, najczęściej z Niemcami, Czechami i Ukrainą.

Institucje Województwa Opolskiego przeprowadziły w ubiegłym roku 651 inicjatyw, o 181 więcej niż w roku 2015. Ze względu na fakt, iż liderami działań zagranicznych w regionie pozostają Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski, oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, najwięcej inicjatyw zagranicznych przeprowadzonych przez instytucje dotyczyło edukacji. Na uwagę zasługuje nielubiąca aktywność stowarzyszeń współpracujących z partnerami ze wschodu, a także jednostek medycznych w regionie.

Samorząd Województwa w roku 2016 podjął decyzje o współpracy z dwoma nowymi partnerami zagranicznymi – ze Stanem Uttarakhand z Indii oraz z Krajem Morawsko-Śląskim z Czech.

W obydwu przypadkach dokumenty współpracy skonsultowane zostały z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, przy czym w przypadku Memorandum of Understanding ze Stanem Uttarakhand przyjęte zostało już formalnie przez Sejmik Województwa i planujemy jego podpisanie w miesiącach

wiosennych z partnerem indyjskim. Natomiast Porozumienie o współpracy z Krajem Morawsko-Śląskim jest w trakcie procedury podejmowania przez Sejmik Województwa.

Do dziedzin planowanej współpracy ze Stanem Uttarakhand, określonych w Memorandum należeć będą:

- współpraca ekonomiczna i kulturalna
- współpraca w zakresie edukacji, turystyki, ayurvedy i jogi,
- wspieranie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, przedsiębiorstwami, instytucjami związanymi z ochroną środowiska, uniwersytetami, w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

W przypadku Kraju Morawsko-Śląskiego do dziedzin współpracy należeć będą:

- edukacja i młodzież.
- wymiana kulturalna i sportowa
- rozwój gospodarczy
- rozwój turystyki
- wymiana instytucjonalna i integracja europejska
- ochrona środowiska naturalnego.

Do regionów, z którym współpraca nabierze nowego znaczenia, będzie Prowincja Fujian w Chinach. Rozpoczęta inwestycja, prze ostatnie dwa lata pilotowana z udziałem Departamentu Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu, w roku 2017 ma zostać ukończona i dać mieszkańcom regionu około 150 nowych miejsc pracy. Planowane są kolejne misje gospodarcze z Chin, a dalekosiężnym planem HONGBO jest powołanie w Opolu Parku Technologicznego i Badawczego, skupiającego w swych ramach innych inwestorów z Chin.

W ramach kontynuacji projektu „Bioróżnorodność skarbem dziedzictwa przyrodniczego Województwa Opolskiego” planowana jest realizacja kolejnych warsztatów zagranicznych w regionach partnerskich, do których w roku 2017 należeć będą: Kraj Morawsko-Śląski, Saksonia lub Nadrenia-Palatynat, Styria i Bruksela.

W roku 2017 zakończona zostanie również procedura przyjmowania Priorytetów Współpracy Zagranicznej Województwa Opolskiego, których projekt, podjęty przez Sejmik Województwa, przekazany został do uzgodnienia z Ministrem Spraw Zagranicznych RP.

W roku 2017 Zarząd Województwa ogłosił również, po 5 latach przerwy, konkurs „Partnerstwo bez Granic”, którego celem jest wyłonienie najciekawszej inicjatywy zagranicznej realizowanej w regionie w roku 2016. Na zgłoszenia oczekujemy do 20 marca br., a rozstrzygnięcie planowane jest w kwietniu.

Na uwagę w roku 2017 zasługuje również zwiększona rola Biura Informacyjnego Województwa Opolskiego w Brukseli, który w tym objął przewodnictwo w Domu Polski Południowej, co obliguje nasz region do realizacji dodatkowych działań. Należać do nich będą m.in. koordynacja organizacji Międzynarodowej Konferencji dotyczącej wyzwań demograficznych w Brukseli oraz wieczór poświęcony kulturze opolskiej w Ambasadzie RP w Brukseli.

Na współpracę międzynarodową w regionie wpływ będzie mieć również sytuacja zewnętrzna oraz uwarunkowania wewnętrzne krajowe.

Przygot.:

Referat Współpracy z Zagranicą

Departament Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego